

Laba diena

Šiandien – mėnulio pilnatis. Saulė teka 5 val. 47 min., leisis 20 val. 47 min.
Dienos ilgumas 15 val. 1 min.

Vardadieniai: šiandien – Rimgailas, Rimgailė, Valerija, Valė, Vygandas, Vygantas, Vygus, Vytošis, Vytuolis, rytoj – Geidutė, Geidutis, Geidvilė, Indrėja, Indrė, Padravas, penktadienį – Skaudmina, Skaudminas, Skaudvilė, Vaišmantas, Venta.

Balandžio 28 – Pasaulinė darbuotojų saugos ir sveikatos diena. Tarptautinė kovos su triukšmu diena. Balandžio 29 – Tarptautinė šokio diena. Tarptautinė cheminio karo aukų atminimo diena. Balandžio 30 – Valpurgijos naktis. Tarptautinė džiazos diena.

Karo topografas, 2-8 p.
Krikščionas: jis vadovavo Lietuvos sienos demarkavimo darbams

Pirmoji Lietuvos išeivių banga užjūryje ne tik sotesnio karnio ieškojo... 8 p.

Kitas „Gyvenimo“ numeris išeis penktadienį, balandžio 30 d.

Aptartas skiepavimo procesas ir pasirengimas masinei vakcinacijai

Balandžio 22 d. vyko išplėstinis Prienų r. savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centro posėdis, kuriame Savivaldybės, rajono asmens sveikatos priežiūros, socialinių paslaugų įstaigų atstovai aptarė skiepavimo procesą ir pasirengimą masinei vakcinacijai.

Ekstremaliųjų situacijų operacijų centro vadovė, administracijos direktorė **J. Zailskienė** pažymėjo, kad nors COVID-19 ligos rodikliai mūsų savivaldybėje pablogėjo (galbūt dėl pandemijos situacijos aplinkinėse didesnėse savivaldybėse), situacija kol kas nėra labai bloga. Gyventojų skiepimas vyksta gerai ir pagal skiepavimo rezultatus esame aukščiau Lietuvos vidurkio. „Tai didelis nuopelnas visų, kurie vykdė skiepimą ir kurie prisidėjo prie šio proceso organizavimo“, – dėkodama už sklandų darbą ir bendradarbiavimą pabrėžė Administracijos direktorė.

Rajono asmens sveikatos priežiūros įstaigų vadovai, kalbėdami apie vakcinacijos organizavimą, informavo, kad procesas vyksta sklandžiai, nors darbo labai daug, gyventojų vakcinavimas įsibėgėjo ir jau baigiama skiepyti vyresnius nei 65 metų asmenis (tuos, kurie sutiko vakcinuotis), kitą savaitę planuojama pradėti skiepyti asmenis pagal prioritetinių ligų sąrašą, taip pat tęsti mokytojų ir abiturientų vakcinaciją.

Savivaldybės meras **A. Vaicekuskas** atkreipė dėmesį, kad 80 m. ir vyresnių asmenų skiepimas vyksta dar vangokai, iš viso yra paskiepyta 49 proc. gyventojų.

Istaigų vadovai pripažino šią problemą. Ji liečia ir dideles įmones, kurios pateikia darbuotojų sąrašus, tačiau skiepimo dieną atvyksta jų tik trečdalis ar mažiau. Dėl to stringa vakcinacijos eiga, tenka skubiai

kviesti kitus eilėje laukiančius asmenis. Manoma, jog tam įtakos turi pašalinių nuomonių, patarimų, klaidinga informacija. Taip pat senjorų galbūt nepasiekia visa reikiama informacija apie skiepimosi galimybes, todėl paprašyta Prienų rajono savivaldybės socialinių paslaugų centro socialinių darbuotojų pagalbos.

Sveikatos priežiūros įstaigų vadovai kalbėjo ir apie kitas problemas bei spręstinus klausimus: dėl vėluojančių vakcinų, dėl galimybės skiepyti gyventojus, kuriems skiepimas organizuojamas namuose, slaugos skyriuose, globos namuose, viena vakcinos doze. Taip būtų taupomos laiko ir kitos darbo sąnaudos.

Pasitarimo metu gydytojai sakė laukiantys visuotinės vakcinacijos bei galimybės kviesti savanoriškai skiepytis visus norinčius. Esą greičiau pasiskiepyti nori labai daug gyventojų, ypač jaunesnio amžiaus, kurių dabar nėra galimybės skiepyti.

Prienų rajono pirminės sveikatos priežiūros centro direktorius **A. Ivanauskas**, meras **A. Vaicekuskas** ir gydytojas **V. Slauta** taip pat padėjo sveikatos priežiūros įstaigoms už bendradarbiavimą, Prienų visuomenės sveikatos biuro darbuotojams už didelę pagalbą organizuojant vakcinaciją. Pažymėta, kad bendras darbas duoda teigiamą rezultatą ir leidžia pasiekti bei viršyti užsibrėžtus tikslus.

Prienų r. savivaldybės informacija

Pro memoria Netekome rašytojo, Prienų garbės piliečio Vytauto Jurgio Bubnio

(1932-09-09 – 2021-04-24)

„Kiekvienas susitikimas su jumis – mano sielos džiaugsmas“, – susitikimuose su žemiečiais sakydavo rašytojas Vytautas Jurgis Bubnis, dėkodamas už atidą jo kūrybai ir jam pačiam.

Prienų kraštui rašytojas V. J. Bubnis jautė ypatingą meilę ir prielankumą. Džiugino dėmesiu, dalyvavimu literatūrinėse popietėse, miesto šventėse, kūrybiniais vakarais, naujais knygų pristatymais. Tie, kuriems teko laimėti dalyvauti rašytojo kūrinių pristatymuose, prisimins, su kokia meile V. J. Bubnis kalbėdavo apie gimtuosius Čiudiškius, „Žiburio“ gimnaziją, krašto žmones. Itin artimo ryšio su savo gimtuoju kraštu įrodymas yra rašytojo žodžiai, pasakyti prieš aštuonerius metus Prienuose vykusio 80-mečio jubiliejaus renginio ir knygos „Kad vėjai neišpustytų“ pristatymo metu: „Aukščiausiojo valia gimiau čia, kur Nemunas, ir aš visas iki širdies gelmių esu šitos žemės sūnus. Ir kūrybinių galių semiuosi iš šito žemės kampelio grožio, čia gyvenusių ir tebegyvenančių žmonių gerumo, jų dramatiškų ir tragiškų likimų. Tačiau taip jau nutinka, kad rašytojo kūryboje viršūnė ima vaizduotė. Gyveni tarp žmonių, bendrauji, tačiau didžioji dalis tavo dienų ir naktų prabėga su kuriamais personažais, kurie neretai tampa gyvesni už gyvuosius. Todėl šiandien atsiprašau artimųjų, savo tėviškės atžalų, savo bendramoklių, kad ne visada buvau atidus jų gyvenimams, kad virtualūs žmonės pasigrobė didelę dalį mano laiko. <...> Atsiprašau jūsų visų, mano mieli kraštiečiai, kad kartais nusidėjau konkrečiam dėmesio stoka. Mano romanuose jūs neradite konkrečių prototipų iš gimtojo krašto, jų likimų, tačiau vaizduotė, kuriant apibendrintą personažą, visada likdavo kokio nors pažįstamo žmogaus pėdsakas, mano jo Čiudiškių kaimo vaizdai, Nemunas, Šventupė... <...> Kurbėbūtų skrajoti mano fantazija, tačiau vaizdus ir apibendrintus žmonių likimus sėmiausi iš šios žemės, iš tėviškės, iš tėvų, senelių, prosenelių patirties ir dar plačiau apsižvalgęs – iš viso Lietuvos krašto...“

Lietuva prasideda nuo tėviškės, kuri literatūros klasikai, vienas iš žymiausių Lietuvos romanistų, „Arberono“, „Nesėtų rugių žydėjimo“ ir dar kone penkiasdešimties knygų autoriui V. J. Bubniui buvo dosni. Per ilgą ir prasmingą gyvenimą sukauptas turtin gas lietuvių literatūros lobynas, išleista kūrinių milijonais tiražų, dalis jų išversta į kitas užsienio kalbas. Ne vieno kūrinių pagrindu Lietuvos kino studija sukūrė

filmus, kuriems scenarijus rašė pats V. J. Bubnis.

Rašytojas už savo kūrybą ir nuopelnus Lietuvai buvo apdovanotas Baltijos Asamblėjos premija, Žemaitės literatūrinė premija, taip pat JAV lietuvių tautinės sąjungos 1-aja premija, G. Petkevičaitės-Bitės literatūrinė premija, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kultūros ir meno premija ir kitomis. 1998 m. rašytojui buvo įteiktas LDK Gedimino ordino Karininko kryžius, o 2002 m. suteiktas Prienų garbės piliečio vardas. 2018 m. rašytojui V. J. Bubniui už santarvės puoselėjimą buvo įteiktas Santarvės ordinas „Pro agenda concordia“.

V. J. Bubnis buvo ne tik talentingas prozininkas bei eseistas, bet ir aktyvus visuomenės veikėjas, Lietuvos tautinio atgimimo dalyvis, Sąjūdžio iniciatyvinės grupės ir Seimo narys, dirbo Rašytojų sąjungoje, 1976–1980 m. buvo Rašytojų sąjungos valdybos pirmininko pavaduotojas.

Prienų kraštas bei visa Lietuva neteko išskirtinės asmenybės ir vieno ryškiausių mūsų literatūros kūrėjų.

Prienų rajono savivaldybės vadovai ir Tarybos nariai reiškia nuoširdžią užuojautą netektį išgyvenantiems V. J. BUBNIO žmonai rašytojai Elenai KURKLIETYTEI, sūnui VYGINTUI, kitiems artimiesiems ir visiems rašytojo talento gerbėjams.

Telydi dėkingumas, meilė ir Amžinybės šviesa...

„Gimiau po laimingą žvaigždę. Jaunystės metais buvau automatų kulų suvarpytas, ir mokslo draugai pasiskubino nupinti vainikus man ant kapo. Tik per stebuklą išlikau. Kitais metais dar susitikau su mirtimi. Ir vėl – gyvas. Tada ir pasakiau: būsiu rašytojas ir rašysiu knygas apie tikėjimą gyvenimu: gyvenimu regimu ir neregimu, gyvenimu nenuspėjamu, kupinu paslapties“, – taip sau ir kitiems buvo pripažinęs rašytojas Vytautas Bubnis.

Ir savo priesaiką tesėjo. Rašė, savo mintimis dalindamasis su Lietuva, pasauliu ir, žinoma, savo gimtojo krašto žmonėmis. Laukėme ne tik rašytojo knygų, bet ir aiškaus bei tiesaus žodžio „Gyvenimo“ puslapiuose, gyvų susitikimų. Nuo jų buvo taip gera ir šviesu...

Tad ketvirtadienį, kai mūsų garbus kraštietis atguls poilsui kūrėjų kalnelyje Antakalnio kapinėse, mintyse pabūkime kartu, širdyje užsidegdami atminimo žvakelę ir prisimindami šiltus pabuvimus kartu.

Telydi velionį mūsų dėkingumas, meilė ir Amžinybės šviesa, o mylimą žmoną Eleną, sūnų Vyginą, jo šeimą ir visus artimuosius – dvasios stiprybė.

„Gyvenimo“ redakcijos ir skaitytojų vardu – Ramutė Šimukauskaitė

Mama,
kuočiau Tave
į pasimatymą

Balandžio 30 d. (penktadienį)

Prienų kultūros ir laisvalaikio centre

18.00 val. - jaukus muzikos vakaras kultūros centro kiemelyje

18.45 val. - A. Žebriūno vaidybinis filmas „Gražuolė“

koncertų salėje

Viena didžiausių
įmonių
Lietuvoje

tiesiogiai perka

karves, bulius, telyčias.

Sveria el. svarstyklėmis. Moka 6 ir 21 proc. PVM. Atsiskaito iš karto.

Tel. 8 635 07 197

„Gyvenimas“ –
laikraštis Jums
ir apie Jus!

MIŠKŲ PIRKIMAS,
KIRTIMAS, PRIEŽIŪRA.
TEL. 8 699 29 992.

Karo topografas, pulkininkas Antanas Kriškėčius: jis vadovavo Lietuvos sienos demarkavimo darbams

Šių metų birželio 6 dieną sukaks 130 metų nuo pulkininko, technikos mokslų daktaro Antano Kriškėčiaus gimimo. Jis gimė 1891 m. Ašmintos kaime (Prienų vlsč., Marijampolės aps.), ūkininkų Agnės ir Mato Kriškėčių šeimoje. Tėvai buvo kaimo šviesuoliai, keturis sūnus iš aštuonių vaikų išleisdami mokytis į Marijampolės gimnaziją. Broliai Kriškėčiai buvo gabūs mokslams, įgiję aukštąjį išsilavinimą jie nemažai nuveikė pasirinktose srityse. Matas tapo garsiu pedagogu, kelių gimnazijų direktoriumi, publicistu ir visuomenės veikėju. Jurgis, pirmasis Lietuvoje apsigynęs disertaciją cukrinių runkelių auginimo tema, įgijo agronomijos mokslų daktaro laipsnį, dėstė aukštosiose mokyklose. Juozas dirbo Marijampolės teismo teisėju, Kauno apygardos teismo prokuroru. Plačiau apie Kriškėčių šeimos žymiausius atstovus galima paskaityti Ritos Pauliukaitienės sudarytoje knygoje „Jurgis Kriškėčius – Rimvydas ir jo artimieji“ (Punsko „Aušros“ leidykla, 2019).

Vienas iš knygos autorių prof., habil. dr. Algirdas Ažubalis rašo, kad Antanas Kriškėčius 1910 m. baigė Marijampolės gimnaziją, o 1915 m. – Maskvos geodezijos institutą. Buvo mobilizuotas į Rusijos kariuomenę, pasiūstas į Pskovo karo topografijos mokyklą. 1917 m. ją baigė, jam buvo suteiktas praporščiko laipsnis. Dirbo karo topografu įvairiose Rusijos vietovėse. Tarpininkaujant Lietuvos atstovybei, A.Kriškėčius 2021 m. grįžo į Lietuvą, kuriai reikėjo gerų, įvairių sričių specialistų. Čia buvo mobilizuotas į Lietuvos kariuomenę, paskirtas Geležinkelių bataliono eksploatacijos komandos viršininku.

Netrukus įtrauktas į Užsienio reikalų komisijos sudėtį, gavo užduotį paženklinti sieną su Latvija.

1922 m. perkeltas į kariuomenės Generalinį štabą, kur organizavo Topografijos dalį, paskirtas Topografijos skyriaus vadu, o po reorganizacijos 1929 m. – Karo topografijos skyriaus viršininku ir šias pareigas ėjo iki sovietinės okupacijos.

1923 m. po Klaipėdos krašto sukilimo A.Kriškėčius su kitais Lietuvos atstovais dalyvavo ir tarptautinėse derybose, kad šis kraštas būtų prijungtas prie Lietuvos. 1925 m. kapitonas A.Kriškėčius atstovavo Lietuvai Ber-

Pulkininkas Antanas Kriškėčius.
Iš Prienų krašto muziejaus fondų

lyne derybose su Vokietija dėl sienos nustatymo, vadovavo ją demarkuojant. 1926 m. jis parengė visos Lietuvos I eilės trianguliacijos tinklo projektą, taip pat jam ir M.Ratautui vadovaujant buvo sudarytas Lietuvos trianguliacijos tinklas (lot.k. triangulum – trikampis, horizontaliojo geodezinio tinklo sudarymo vienas metodų).

Kadangi po Pirmojo pasaulinio karo Nepriklausoma Lietuva paveldėjo iš carinės Rusijos ir dalies kaizerinės Vokietijos (Klaipėdos krašte) neįvairius, su skirtingais pradiniais punktais ir skirtingu orientavimu trianguliacijos tinklą, reikėjo parengti naują, pagal pasirašytą tarptautinę konvenciją suderintą su visa Baltijos jūros baseino šalių grandine. Suprojektuotą Lietuvos I eilės trianguliacijos tinklą aprobavo Baltijos geodezinė komisija. Buvo pažymėta, kad Lietuvos matavimai itin tikslūs. „Lietuvos geodezininkų autoritetas dar labiau išaugo, Baltijos geodezinėje komisijoje išaiškintus Vokietijos ir Lietuvos trianguliacijų bendros kraštinės

(Nukelta į 8 p.)

Prie observatorijos pasąžinio prietaiso, Kaunas, 1930 m. iš kairės: prof. K.Šlezevičius, prof. B.Kodatis, pulk. A.Kriškėčius. ALKA (JAV). B.Kodačio archyvas.

Prienų Turguje
Palma PUGAČIAUSKAITĖ

„Atsikėlei ryte, saulė užtekėjo, ją matai – ir džiauškis“ ...

Nors ir daugiau žalumos, sprogtančių pumpurų pakeliui į turgų, bet jauną žolę dengė gražaus tarsi tankaus voratinklio siūlai – sniego paklotė. Pūtė šaltokas šiaurys. Bet gamtos pokštai, balandžiui perkopus į antrą pusę, nesutrukdė nei prekyviams, nei pirkėjams.

Ankstų rytą pirkėjai jau kišo delnus į grūdų maišus, „čiupinėjo“ grūdą tai vienam maiše, tai kitam, pažarstė, tarp pirštų palaikė, ant delno pavėtė... Kadangi senjorai garbaus amžiaus, dėvi kaukes, sako šį kartą nekalbėsiantys, nes ir taip juk viskas aišku, anot jų – kai jau neišgali savo derliaus užsiauginti, atvyksti turgun, kad ir dėl vieno centnerio kviečių sėjai. Vienas centneris kainavo 12 eurų. O kviečių, kvietrugių, miežių centnerį galima buvo ir už 7, ir už 9 eurus rasti, tik, kaip sakė vienas ūkininkas, būtinai grūdą pakramčius, pavėčius ant delno išsirinkti ir derėtis neužmiršti. Žinoma, buvo ir kilogramais, ir didesniais kiekiais perkamos įvairių žolių, motiejukų, vikių, dobiliukų sėklos. Ūkininkų turgavietėje ypač buvo gausu įvairiausių daiktų, drabužių – ir padėvėčių, ir naujų, gelbių daiktų, vaismedžių, vaiskrūmių ir, pasak vienos močiutės, medelių, ant kurių valgomos uogos neauga – dekoratyvinių medžių bei krūmelių.

Pakeliui ūkininių gyvūnų turgavietės link galima išgerti karštos kavos puodelį. Vidas iš Ingavangio dar ir šluotų nemažai turėjo, nes rytas ankstokas. Už geros valandos šurmilio gerokai daugiau. Labai gražius baltus rožių žiedus pirkęs pusamžis vyras šypelėjo, kad kaimynei iš turgaus dovanų parveš ir paantirino, jog ji iš vieno ir to paties ūkio, tad pavakare minės savo gražių jubiliejų, „šventę paruos lauko pavėsinėje, kad visi svečiai vienas arti kito nesiglaustų“. Vienas rožės žiedas kainavo 1,50 euro. Šalimai esančiame kioske pirkėjai rinkosi šalto rūkymo „Tinginių“ dešrelių, kurių kilogramas kainavo 3,40 euro, „ūkiškos dešros“, už kilogramą mokėdami 7,20 euro, šalto rūkymo kaimiškių lašinių už 6,60 euro. Kiek toliau eilutė susidarė ir prie Želsvos krašto kioskelio, kur prekiaujama vytintais, rūkytais ir sūdytais mėsos gaminiams. Vytintų mėsos juostelių kilogramas kainavo 12,90 euro, vytintų „medžiotojų“ dešrelių – 13,50 euro, „Sešupės“ skilandžio – 11 eurų, šalto rūkymo

„Kaziuko“ lašinioučio – 8,50 euro, sūdytų lašinių – 5,60 euro, sūdytos šoninės – 6,80 euro, šalto rūkymo kumpio – 8 eurus, š./r. nugarinės – 9,99 euro.

Iš tolo gaidžiai giedoriai tarsi kvietė arčiau. Bet stabtelėti dar galima ir įsigyti gražią pintinę už 8 eurus ar „vieno kambario“ inkilą paukšteliams į savo sodo obelį namo dovanų parvežti, sumokėjus tik 5 eurus. „Kiek kas pasiūlys, už tiek ir atiduosiu“, – sakė vienas paukščių prekyvis, turėjęs ir mažyčių ančiukų. Trijų savaičių mėsinis mažylis viščiukas kainavo 2 eurus, o vištos jau šiek tiek brangsta, nes, pasak pardavėjo, brangsta ir kombikormas. Už vieną vištą prašė 6–7,50–8 eurų. „Šeštą valandą „budišnikas“ nuskambės, laikrodžio nustatyti tikrai nereikės“, – tikino gražuoli gaidį atvežęs prekyvis. Už faverolio veislės gaidį norėjo gauti 15 eurų. Kochankinų vietnamietis gražus gaidelis kainavo 10 eurų, bramas – 15 eurų, o kembel antinas – 10 eurų. Jaunas prekyvis džiauškėsi pardavęs visas jūrų kiaušytes. Kaip sakė, vienas „kiauliuokas“ kainavo 5 eurus. Paukščių augintojas iš Birštono už vieno mėnesio su viršum laiko bramiuką prašė 6 eurų. Tiek pat kainavo ir garbingos faverolių veislės jauniklis. O suaugusi dedanti kiaušinius šios veislės višta – 20 eurų. Faveroli veislė išvesta Prancūzijoje pagal miestelio pavadinimą. Sako, jeigu Stakliškių midų gerė Anglijos karalienė, tai tik būtent faverolių paukščių mėsa valgydavo Prancūzijos karalienė. Paukščių augintojas už žąsina, kuriam, beje, taip pat turėjo sugalvojęs „kilme“, mat jie buvo narve du, norėjo gauti 30 eurų (italų žąsų veislė), gaidžiai su baltais „auskarais“ kainavo po 10 eurų, Pekino antys – po 15 eurų. Vienas inkubacinis (perinimui) kiaušinis kainavo vieną eurą. Dešimt vištos kiaušinių kainavo 1,20 euro. Prekeiviai sako, kad dabar vištoms pats kiaušinių dėjimo metas, todėl jie ir pigesni. Naujiena, jog turguje buvo prekiautoja, atvykusi net iš Šilalės su natūraliais prieskoniais, arbatomis, kremais.

Susidomėjusių ir perkančių tikrai jai netrūko, bet užsukti daugiau nepažadėjo. Facebook galima surasti puslapyje „šauniausia kaimynystė“. 20 gramų kanapių arbatos kainavo 4 eurus. Ekologinės pluoštinės kanapės išaugintos, arbata, aliejus bei kremas iš jų pagaminti Gintauto Žebelio ekologiniame ūkyje Kelmynės kaime, Tauragės rajone. Prieniškius pirkėjas domino ir ozonuotas linų sėmenų aliejus, įvairios arbatos, jų pakelis, kur daugiau šaknų, kainavo 7 eurus, erškėčių uogų – 4 eurus, juodgrūdės sėklų pakelis – 2 eurus. Buvo dar daug įvairiausių prieskoninių žolelių, arbatžolių.

Pieno, jo produktų, mėsos, daržovių kainos nesikeitė. Žinoma, ankstyvų braškių iš Graikijos kilogramas kainavo nei daug, nei mažai – 4,50 euro, šilauogių kilogramas – 12–14 eurų. Į turgų tradiciškai skilandžio ir „Du medu“ duonos atvykęs verslininkas Antanas Gribinas patikino, kad „tikrai mes visi gerai gyvenam, jeigu dar ryte atsikeliam, matom saulę užtekėjusią“. Jis, humoro jausmo niekad nestokojantis, sako visus paguodžia, ypač dažnai paverkšlenti mėgstančius, kad „valdžia juk mums tikrai rūpinasi, į pensiją gali būti išeisim tik 72 metų sulaukę, taigi gyventi turėsime tikrai daugiau nei šimtą metų, tad ir džiauškis reikia šiandiena, gamta ir vienas kitu nuoširdžiai“.

Delfi TV programa

KETVIRTADIENIS 2021.04.29-2021.05.02

- 06:00 Ugnikalnių takais
 - 06:30 Stiliaus DNR. Vedėja Kristina Solomnikova
 - 07:00 Sveiki! Su gydytoju V. Morozovu
 - 07:30 Verslo švyturys
 - 08:30 Orijaus kelionės. Vedėjas Orijus Gasanovas
 - 09:00 Delfi rytas. Dienos naujienų apžvalga. Vedėjos Kristina Ciparytė ir Dalia Vaitkutė-Šiaulienė
 - 10:30 Raktas į namus
 - 11:00 13 731 km dviračiu aplink Skandinaviją
 - 12:00 Delfi rytas. Dienos naujienų apžvalga. Vedėjos Kristina Ciparytė ir Dalia Vaitkutė-Šiaulienė
 - 13:30 Orijaus kelionės. Vedėjas Orijus Gasanovas
 - 14:00 2800 km Dunojumi baidare su A. Valujavičiumi
 - 15:00 Delfi diena. Žinios
 - 15:20 Delfi diena. Dienos tema
 - 16:00 Delfi diena. Žinios
 - 16:15 Delfi diena. Dienos interviu
 - 16:35 Delfi diena. Verslo požiūris
 - 17:00 Delfi diena. Žinios
 - 17:15 Delfi diena. Dienos tema
 - 17:35 Delfi diena. Verslo požiūris
 - 18:00 Delfi diena. Žinios
 - 18:35 Delfi diena. Dienos interviu
 - 19:00 Delfi diena. Žinios
 - 19:15 Delfi diena. Faktai ir nuomonės su A. Peredniu
 - 20:00 Šiandien kimba. Vedėjas Saulius Vigraitis
 - 21:00 Spausk gazą
 - 21:30 Automobilis už 0 Eur
 - 22:30 Ugnikalnių takais
 - 23:00 2800 km Dunojumi baidare su A. Valujavičiumi
 - 00:00 Delfi diena
 - 05:00 Šiandien kimba
- PENKTADIENIS**
- 06:00 Ugnikalnių takais
 - 06:30 Vienas toks unikalus. Mokslo, karjeros ir visuomenės aktualijoms skirta laida
 - 07:00 2800 km Dunojumi baidare su A. Valujavičiumi
 - 08:00 Raktas į namus
 - 08:30 Sveiki! Su gydytoju V. Morozovu
 - 09:00 Delfi rytas. Dienos naujienų apžvalga. Vedėjos Kristina Ciparytė ir Dalia Vaitkutė-Šiaulienė
 - 10:30 Sveikai ir laimingai
 - 11:00 Alfas vienas namuose
 - 12:00 Delfi rytas. Dienos naujienų apžvalga. Vedėjos Kristina Ciparytė ir Dalia Vaitkutė-Šiaulienė
 - 13:30 Spausk gazą
 - 14:00 Verslo švyturys
 - 15:00 Delfi diena. Žinios
 - 15:20 Delfi diena. Dienos tema
 - 16:00 Delfi diena. Žinios
 - 16:15 Delfi diena. Dienos interviu
 - 16:35 Delfi diena. Sveiki! Su gydytoju V. Morozovu
 - 17:00 Delfi diena. Žinios
 - 17:15 Delfi diena. Dienos tema
 - 17:35 Delfi diena. Sveiki! Su gydytoju V. Morozovu
 - 18:00 Delfi diena. Žinios
 - 18:35 Delfi diena. Dienos interviu
 - 19:00 Delfi diena. Žinios
 - 19:15 Delfi diena. Krepšinio zona
 - 20:00 Pasaulio lietuvių žinios
 - 20:30 Delfi premjera
 - 21:00 Jūs rimtai? Savaitės apžvalga linksmam. Vedėja Kristina Pocyte
 - 21:30 Orijaus kelionės. Kaip atrodo prabangiausias turgus Ukrainoje. Vedėjas Orijus Gasanovas
 - 22:00 Kriminalinė zona su D.Dargiu
 - 22:30 Ugnikalnių takais
 - 23:00 Automobilis už 0 Eur
 - 00:00 Delfi diena
 - 05:00 Pasaulio lietuvių žinios
 - 05:30 Delfi premjera
- ŠEŠTADIENIS**
- 06:00 13 731 km dviračiu aplink Skandinaviją
 - 07:00 Kasdienybės herojai. Vedėja Rūta Lapė
 - 07:45 Mano pramogos veidai
 - 08:30 Jos vardas MAMA
 - 09:00 Jūs rimtai? Savaitės apžvalga linksmam. Vedėja Kristina Pocyte
 - 09:30 Sveikai ir laimingai
 - 10:00 Alfas live. Vedėjas Alfas Ivanauskas
 - 11:00 Iliustruotos Vilniaus istorijos
 - 11:30 Stiliaus DNR. Vedėja Kristina Solomnikova
 - 12:00 Vienas toks unikalus. Mokslo, karjeros ir visuomenės aktualijoms skirta laida.
 - 12:30 Čepas veža
 - 13:00 Kablys
 - 13:30 Šiandien kimba. Vedėjas Saulius Vigraitis
 - 14:30 Pasaulio lietuvių žinios
 - 15:00 Orijaus kelionės. Vedėjas Orijus Gasanovas
 - 15:30 Ugnikalnių takais
 - 16:00 Ugnikalnių takais
 - 16:30 Ugnikalnių takais
 - 17:00 Ugnikalnių takais
 - 17:30 Ugnikalnių takais
 - 18:00 Kriminalinė zona su D.Dargiu
 - 18:30 Orijaus kelionės. Vedėjas Orijus Gasanovas
 - 19:00 13 731 km aplink Skandinaviją
 - 20:00 Kitokie pasikalbėjimai
 - 22:00 Aš ikona. Vedėjos Simona Nainė, Asta Stašaitytė ir Nijolė Pareigyte, Indrė Stonkuvienė
 - 23:00 Delfi premjera
 - 23:30 Orijaus kelionės. Vedėjas Orijus Gasanovas
 - 00:00 Kitokie pasikalbėjimai. Svečiuose – J. Lago
 - 00:30 Kitokie pasikalbėjimai. Svečiuose – A. Valinskis
 - 01:00 Kitokie pasikalbėjimai. Svečiuose – J. Liesis
 - 01:30 Kitokie pasikalbėjimai. Svečiuose – V. Kurpavičienė
 - 02:00 Kitokie pasikalbėjimai. Svečiuose – G. Baužienė
 - 02:45 Kitokie pasikalbėjimai. Svečiuose – A. Kuzmickaitė
 - 04:00 Kitokie pasikalbėjimai. Svečiuose – Algis ir Jurga Kriškėčiai
- SEKMADIENIS**
- 06:00 13 731 km aplink Skandinaviją
 - 07:00 Iliustruotos Vilniaus istorijos
 - 07:30 Ivartis
 - 08:00 Kablys
 - 08:30 Šiandien kimba. Vedėjas Saulius Vigraitis
 - 09:30 Čepas veža
 - 10:00 Alfas vienas namuose
 - 11:00 Raktas į namus
 - 11:30 Išpakuota
 - 12:00 Sekmadienio Šv. Mišių transliacija
 - 13:00 Rimas ir kunigas
 - 13:45 Sveikatos receptas. Vedėja Kristina Ciparytė
 - 14:30 Sveiki! Su gydytoju V. Morozovu
 - 15:00 Sveikai ir laimingai
 - 15:30 Pokyčių istorija
 - 16:00 Visos mes levos
 - 16:30 Spausk gazą
 - 17:00 Automobilis už 0 Eur
 - 18:00 Savaitės įvykiai su D. Žeimyte-Bilienė
 - 19:00 13 731 km aplink Skandinaviją
 - 20:00 Kasdienybės herojai. Vedėja Rūta Lapė
 - 20:45 Mano pramogos veidai
 - 21:30 Jos vardas MAMA
 - 22:00 Savaitės įvykiai su D. Žeimyte-Bilienė
 - 23:00 Verslo švyturys
 - 00:00 Kitokie pasikalbėjimai. Svečiuose – I. Martinkėnaitė
 - 00:45 Kitokie pasikalbėjimai. Svečiuose – A. Bilotaitė
 - 01:45 Kitokie pasikalbėjimai. Svečiuose – 8 kambarys
 - 03:45 Kitokie pasikalbėjimai. Svečiuose – Remis

„Prienų turguje perki, savo kraštą tu remi!!!“

„Vaiko emocinė būklė karantino metu ir praktiniai patarimai tėvams“

(Atkelta iš 3 p.)

nuo to, ar yra karantino sąlygos, ar ne. Tačiau pastaruoju metu juntamas jaunos kartos brandumas šiuo klausimu. Jie yra aktyvūs, žino, ko nori, patys ieško pagalbos, gilina save, analizuoja pokyčius, kurie su jais vyksta. Iškilus konsultavimo organizavimo sunkumams, jie ieško sprendimo būdų, galimybių. Pvz., siekdami privatumo paaugliai palieka gyvenamas patalpas ir eina kalbėti į lauką, tariai dėl konsultacijų vėlesniu paros metu. (D.D.G.)

– Taip, apie nenorą kreiptis pagalbos sužinau iš apklausų, visada tokius mokinius stengiuosi pakalbinti. Dažnai šie mokiniai nuomonę pakeičia. (J.K.)

– **Pakalbėkime apie tėvus. Ar karantino laikotarpiu tėvai kreipiasi pagalbos?**

– Pirmo karantino metu nerimas dėl baimės susirgti, išgyvenami jausmai, esamos situacijos nežinomybė, gyvenimo pokyčiai izoliacijos sąlygomis, atsakomybė už vaikus – visa tai padidino besikreipiančių tėvelių skaičių. Kreipimosi priežasčių spektras svyravo nuo vaikų problemų sprendimo iki asmeninių emocijų išgyvenimų. Tuo tarpu antro karantino situacijos dalinis aiškumas tėvelius privertė susidurti su kitomis išryškėjusiomis vaikų problemomis – emociniais sunkumais, mokymosi motyvacijos stoka, dienos režimo laikymosi sunkumais ir t.t. (D.D.G.)

– Taip, tačiau mano patyrimu tėvai dažniau skambina, nei rašo ir pateikia klausimus. Galiu pastebėti, kad dažnai tenka būti tarpininku tarp vaiko ir tėvų (kai vaikai nenori kalbėtis su tėvais) ir pasidalinti informacija. (J.K.)

– **Kur ir kokiais būdais tėvai ir vaikai galėtų rasti pagalbą, susidūrę su sunkumais?**

– Susidūrę su sunkumais vaikai ir jų tėvai turėtų kreiptis į mokyklos psichologą. Tuo atveju, jei ugdymo įstaigoje šio specialisto nėra, tikslinga pagalbos ieškoti Prienų švietimo pagalbos tarnyboje.

Kartais yra noras pasikalbėti ir pasidalinti sunkumais, o nėra galimybių (pvz., dėl pasibaigusio darbo laiko) susisiekti su aukščiau išvardintų įstaigų specialistais – tuomet galima skambinti į „Vaikų liniją“ nemokamu telefono numeriu 116 111 kasdien nuo 11 iki 23 val.

Tėveliai, susidūrę su vaikų auklėjimo sunkumais, galėtų kreiptis į „Tėvų liniją“ nemokamu telefono numeriu 8 800 90012 darbo dienomis nuo 11 iki 13 val. ir nuo 17 iki 21 val. (D.D.G.)

– „Žiburio“ gimnazijos tėvai pagalbos galėtų sulaukti kreipdamiesi minėtais telefono numeriais, moodle platformoje – „Bendravimo labirintai“ kambaryje, messenger programoje, elektroniniame dienynė, tėvų linijoje ir t. t. (J.K.)

– **Pakalbėkime apie praktinius patarimus, kuriuos tėvai galėtų pritaikyti namuose. Kaip pastebėti, kad vaikui reikalinga pagalba?**

– Pirmas signalas, bylojantis apie vaikui reikalingos pagalbos poreikį – tai jo emocinės būsenos ir elgesio pokyčiai. Tėvai turėtų atkreipti dėmesį į vaiko mokymosi sunkumus, mokymosi motyvacijos pokyčius, susikaupimo sunkumus, nuolatinį nuovargį, miego pokyčius. Taip pat svarbu pastebėti, ar vaikui būdingas sumažėjęs/padidėjęs apetitas, malonumo jausmo praradimas, neigiamas požiūris į save, pesimistinis ateities įsivaizdavimas, nutrūkę ryšiai su draugais ir t.t. Visi šie emociniai ir elgesio pokyčiai tėveliams turėtų signalizuoti, kad reikia atvirai pasi-

kalbėti su vaiku, įsigilinti į jo jausmus, skirti pakankamai laiko išsiklausyti ir išgirsti, ką vaikas nori pasakyti. Na, ir žinoma, svarbu nebijoti ieškoti profesionalios pagalbos. (D.D.G.)

– Atkreipkite dėmesį į tokius veiksmus, kaip: vaiko elgesys – nekalba, žiūri, svajoja, vengia net mėgstamų veiklų, sunkiai keliasi rytais, naktinėja ir t.t., paauglių labilūs nuotaiką, paauglių užuominas ir nematymą prasmės, pasyvumą, liūdesį. (J.K.)

– **Kaip galime padėti vaikui jaustis gerai karantino metu?**

– Vaikai yra labai skirtingi, kas vienam leidžia pasijauti gerai, kitam gali išsukti blogos savijautos pojūčius. Todėl skaitant bendras rekomendacijas tėveliams, siūlyčiau atkreipti dėmesį į savo vaiko individualumą, pojūčius.

Kalbant apie geros savijautos palaikymo rekomendacijas, norėčiau išskirti emocinio ryšio ir kokybinio bendravimo santykių stiprinimo svarbą. Tėveliams reikėtų būti kantriems, nespausti vaiko, palaikyti jį. Vaikas turi jaustis įvertintas, išklautas, suprastas ir mylimas. Be to, mažiau nesusipratimų ar sunkumų kultū, jei su vaiku būtų priimti bendri susitarimai ir taisyklės, laikomasi dienos režimo. Rekomenduočiau:

– Sudaryti tinkamą vaikui mokymosi aplinką, nes tam nepritaikytoje aplinkoje gali kristi vaiko mokymosi motyvacija. Taip pat mokymosi aplinkoje pašalinti išorinius dirgiklius, vengti daiktų, kurie nereikalingi vaiko mokymosi procesui.

– Nepamiršti įprasto dienos ritmo: vaiką skatinti ryte keltis įprastu laiku, pietauti, daryti pertraukėles ir baigti mokymosi procesą tada, kai baigiasi pamokos. Atsitraukti nuo kompiuterio ir fiziškai, ir protiškai.

– Pasibaigus pamokoms, siūlyčiau pakeisti aplinką ir veiklą: sportuokite namuose (jei nėra galimybių sportuoti lauke), užsiimkite įdomia veikla su vaiku (stalo žaidimai, kūrybinės užduotys).

– Sudarykite šeimos narių ruošos darbų grafiką ir įtraukite vaiką į šį procesą: kartu gaminkite valgyti, padenkite stalą, tvarkykite namus.

– Ribokite vaiko laiką naudotis išmaniaisiais įrenginiais. Suplanuokite vaiko grafiką taip, kad internetui liktų kuo mažiau laiko. Kuo daugiau vaikas turės pomėgių ar veiklos, tuo mažiau jam norėsis gaišti laiką su išmaniuoju telefonu. Padėkite vaikui skirti laiko kokybiniam poilsiui ir miegui. (D.D.G.)

– Taip pat galite kreiptis į mokyklos psichologą – teikiu rekomendacijas raštu į elektroninį dienyną, vedu nuotolinius seminarus, vykdu individualius pokalbius: tėvams, mokiniam, mokytojams. (J.K.)

Taigi, norint atpažinti suprastėjusią vaiko emocinę būklę reikėtų atkreipti dėmesį į vaiko motyvaciją, fizinę būklę, jausmų spektrą bei kitus, jau aptartus, požymius. Pastebėję pakitusias vaiko emocijas bei elgesį, pirmiausia turėtume pasikalbėti su vaiku, įsigilinti į jo būseną. Geros savijautos palaikymo rekomendacijos gali pagelbėti tėvams, norint sukurti ir išlaikyti tinkamą vaiko dienos režimą, tačiau prireikus profesionalios pagalbos nebijokime kreiptis į mokyklos psichologą ar nurodytais pagalbos numeriais. Dėkojame Skriaudžių mokyklos psichologei Daliai Daivai Gasparavičiūtei ir Prienų „Žiburio“ gimnazijos psichologei Janinai Kuncienei už atsakymus ir nuoširdų darbą puoselėjant mūsų visuomenės psichologinę sveikatą.

Straipsnį parengė Visuomenės sveikatos specialistė Dovilė Vyšniauskaitė

Prienų rajono gyventojų demografinių duomenų apžvalga

Per pastaruosius trejus metus gyventojų skaičius mažėjo visoje šalyje, taip pat ir Prienų rajone. Pagal 2019 m. duomenis Prienų rajono savivaldybėje gyveno 26112 asmenų, o 2020 m. – 25806 asmenys. Pagal lytį Prienų rajone moterys sudaro didesnę gyventojų dalį.

2020 m. duomenimis, Prienų rajone pagal gyvenamą vietovę, didesnė dalis gyventojų gyvena kaime (63,3 proc.) negu mieste (Prienuose, Jiezne – 36,7 proc.), o Lietuvoje – miestuose (67,4 proc.). Prienų rajone 2020 m. didžiausią gyventojų dalį sudarė darbingo amžiaus žmonės, vaikų (0-17 m. amžiaus) buvo mažiau nei vyresnio amžiaus (65 m. ir vyresnių) žmonių (atitinkamai 16,5 proc. ir 23,4 proc.). Pagal gyventojų senėjimo indeksą Prienų rajonas gali būti priskiriamas demografiškai senam regionui, kaip ir Lietuva.

Natūralus gyventojų prieaugis (skirtumas tarp gyvū gimusiųjų ir mirusiųjų skaičiaus) Prienų rajone per pastaruosius penkerius metus išliko panašus ir neigiamas. Lyginant Lietuvos ir Kauno apskrities duomenis prieaugis panašus, tačiau taip pat neigiamas. 2019 m. Prienų rajone natūralus gyventojų prieaugio rodiklis buvo 2,7 karto mažesnis už Lietuvos.

Prienų rajone, kaip ir visoje Lietuvoje, nuo 2016 m. stebima gimstamumo rodiklio mažėjimo tendencija. Prienų rajone 2016–2019 m. laikotarpiu gimstamumo rodiklis sumažėjo 0,78 karto, o lyginant su Lietuva – 1,1 karto.

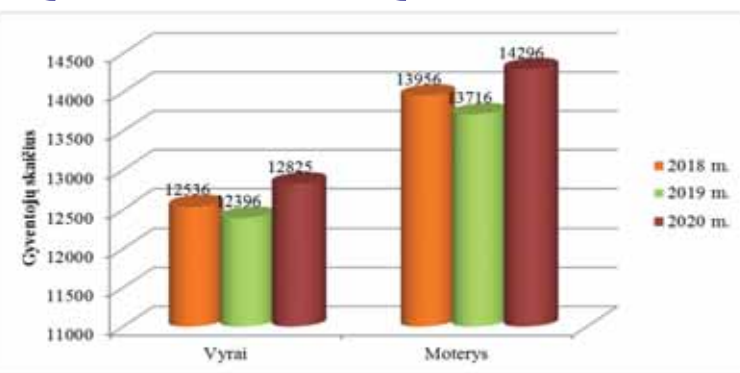
Taigi galima pasakyti, jog Prienų rajone stebima populiacijos mažėjimo tendencija, kaip ir Lietuvoje, gyventojų skaičius mažėja. Šios mažėjančios tendencijos vyksta jau daugelį metų. Prienų rajone, kaip ir šalyje, natūralus gyventojų prieaugis ir gimstamumas per 2016–2019 m. laikotarpį mažėjo.

Vyko savižudybių prevencijos mokymai

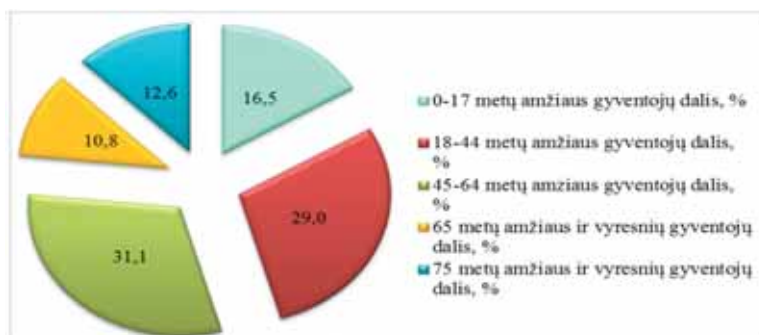
Šių metų balandžio 7 d. vyko nuotoliniai baziniai savižudybių prevencijos mokymai. Mokymai sulaukė didelio žmonių susidomėjimo.

Mokymų metu buvo suteiktos esminės žinios, kaip pastebėti apie savižudybę svarstantį žmogų, kaip su juo kalbėtis bei kaip ir kur nukreipti pagalbos. Užsiėmimų

metu dalyviai aktyviai dalyvavo diskusijoje, dalinosi savomis istorijomis ir patirtimis, lektorei uždavinėjo klausimų, stengėsi susirinkti kuo daugiau žinių iš šių savižudybių prevencijos mokymų. Visiems dalyvavusiems mokymuose buvo išduodami savižudybių prevencijos mokymų pažymėjimai.

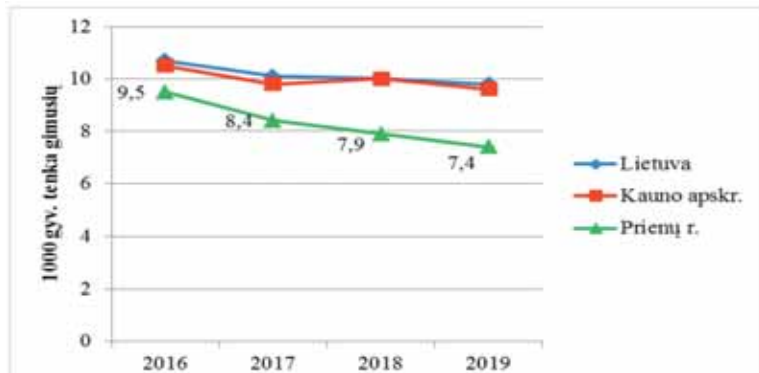
1 pav. Prienų rajono gyventojų skaičius pagal lytį 2018-2020 m.

2 pav. Prienų rajono gyventojų pasiskirstymas pagal amžiaus grupes (proc.) 2020 m.

3 pav. Natūralaus gyventojų prieaugio rodiklio dinamika Lietuvoje, Kauno apskrityje ir Prienų rajone 2016-2019 m.

4 pav. Gimstamumo rodiklio dinamika Lietuvoje, Kauno apskrityje ir Prienų rajone 2016-2019 m.

NEMOKAMOS PSICHOLOGINĖS GEROVĖS PASLAUGOS
Prienų rajono gyventojams

PSICHOTERAPINĖ GRUPĖ SUAUGUSIEMS

TURĖSITĖ GALIMYBĘ

- Labiau pažinti save ir santykį su kitais
- Saugiai išbandyti naujas elgesio formas
- Gauti grupės dalyvių ir vadovės palaikymą
- Būti čia ir dabar su kylančiais jausmais
- Užbaigti neužbaigtus reikalus

KAIP TAI VYKS

- Iki 10 dalyvių grupėje
- 8 susitikimai po 2-2,5 val. vakarais
- Susitikimų pradžia 17:30
- Nuotoliniai susitikimai ZOOM platformoje
- Esant galimybei ir dalyviams pageidaujant galimi gyvi susitikimai Prienuose

**GRUPĖS VADOVĖ
KRISTINA STANKUTĖ GAULIENĖ**
Psichologė,
Geštalo psichoterapijos praktikė

SVARBU ŽINOTI:

- Suaugusieji nuo 25 m.
- Garantuojamas konfidencialumas
- Grupė uždara, tai reiškia, kad visuose susitikimuose dalyvaus tie patys žmonės ir nauji nebus priimami
- Būtinai trumpas pirminis pokalbis su grupės vadove siekiant aptarti visas dalyvavimo grupėje sąlygas ir asmeninius lūkesčius.
- Dalyvavimui grupėje reikėtų pasirinkti saugią ramią aplinką, taip pat reikalingas stabilus interneto ryšys, veikianti telefono ar kompiuterio kamera bei mikrofonas.
- Būtinai dalyvavimas visuose 8 grupės susitikimuose.

REGISTRACIJA

tel: +370 671 02737,
tel: +370 678 79995
El.paštas:
stipri.seima.prienuose@gmail.com
prienai.vs.biuras@gmail.com

Sezoninė alergija: kaip atpažinti ir palengvinti jos eigą?

Pavasarij sprogdant medžiams ir kitiems augalams, ženkliai padidėja žiedadulkių koncentracija ore, o tai išprovokuoja pavasarinės alerginės slogos simptomus. Deja, šiemet pavasarinės alergijos sezonas sutampa su COVID-19 infekcijos plitimu. Pasak Kauno klinikų imunologijos ir alergologijos klinikos vadovės prof. Brigitos ŠITKAUSKIENĖS, pagrindinį dėmesį pelnytai skiriamas grėsmingos infekcijos pažabojimui, reikėtų nepamiršti ir pavasarinės alergijos, kurios simptomai labai panašūs į peršalimo.

„Abi ligos labiausiai pažeidžia kvėpavimo takus, todėl jų simptomai gali suklaidinti, itariant vieną ar kitą susirgimą. Sezoninei alergijai labiau būdingas čiaudulys, vandeningos išskyros iš nosies, akių perštėjimas ir ašarojimas, gali būti sausas kosulys, – simptomatiką vardija gydytoja alergologė ir klinikinė imunologė. – Šie simptomai gali ypač išryškėti netinkamai vartojant priešalerginius vaistus ir nesilaikant kitų gydytojo rekomenduotų alergijos prevencijos priemonių.“ Profesorė pabrėžia, kad skirtingai nei alergijos atvejais, koronaviruso (COVID-19) infekcijos metu dažniau būdingas karščiavimas kartu su tokiais simptomais kaip kosulys ir dusulys.

Šiuo metu aktualu kalbėti apie pavasarinę alergiją dar ir todėl, kad artimiausiu laikotarpiu Lietuvoje numatomi sausi, saulėti, stipriai šiltėjantys orai. Žiedadulkių sukelti simptomai šiltomis saulėtomis dienomis ypač sustiprėja. Žiedadulkės lengviau pakyla į orą, o vėjas žiedadulkes gali nunešti labai toli, todėl jų išvengti praktiškai neįmanoma.

Prof. B. Šitkauskienė atkreipia dėmesį, jog jau anksčiau įrodyta, kad paveikta alergijos kvėpavimo takų gleivinė yra imlesnė virusinei infekcijai. „Tai labai aktualu pastaruoju metu, todėl būtina gydyti visas lėtines ligas, įskaitant ir alerginės kilmės.“

Statistikos duomenimis, beveik ketvirtadalis pasaulio gyventojų patiria sezoninės alergijos simptomus. „Lietuvos situacija labai panaši, manoma, kad pavasarinę alergiją serga apie 15 proc. gyventojų. Skiriasi simptomų pasireiškimo pradžia, kuri labai priklauso nuo augalų žydėjimo laiko, o šis – nuo meteorologinių sąlygų ir augalų rūšies, kuriai asmuo yra jautrus“, – aiškina profesorė.

Tinkamai negydant pavasarinės alerginės slogos, gali pablogėti sergančiųjų astma ar kitomis lėtinėmis ligomis būklė. Gydytojos alergologės teigimu, pacientai įprastai simptomus patiria kasmet, todėl svarbu, kad žmogus prisimintų ankstesnes gydytojo rekomendacijas ir jų laikytųsi.

Profesorė išskiria sezoninės alergijos prevencijai skirtas rekomendacijas:

1. Augalų žydėjimo metu nebūti ten, kur gausu augalų, kurių alergenams žmogus yra jautrus;
2. Saulėtą giedrą ar vėjuotą dieną reikėtų nešioti akinius nuo saulės. Taip sumažinama galimybė žiedadulkėmis patekti į akis;
3. Lauke dėvėti priemonės, apsaugančias kvėpavimo takus nuo žiedadulkių patekimo (ypač, kai meteorologinės sąlygos yra palankios žiedadulkių koncentracijos didėjimui);
4. Vėdinant kambarius, langus uždengti sudrėkinta marle ar audeklu arba naudoti kitus žiedadulkes sulaikančius filtrus; nevėdinti miegamojo paryčiais, nes tuomet žiedadulkės iš aukštesnių oro sluoksnių leidžiasi žemyn;
5. Parėjus iš lauko, persirengti prieangyje, kad nuo mažiau žiedadulkių būtų įnešta į gyvenamąsias patalpas; į namus nenešti sprogdančių medžių šakų ar žydinčių augalų;
6. Vengti medaus, jame visuomet yra žiedadulkių. Be to, augalai, kuriems žmogaus organizmas yra jautrus, gali būti sudedamoji homeopatinių vaistų dalis, todėl iš pirmo žvilgsnio atrodantys nekalti vaistai ar liaudiški metodai gali pabloginti pavasarinės alerginės slogos eigą.

Informacijos šaltinis: www.infocovid.lt

Sezoninė alergija ar COVID-19 infekcija?

Pirmiausiai svarbu atsakyti:

Ar aš karščiuoju?

Ar mane kamuoja kosulys/dusulys?

Ar man niežti akis, mano akys ašaroja?

Yra tikėtina, kad man COVID-19

Gali būti, kad sergu kita infekcija

Gali būti peršalimas

Yra tikėtina, kad man alergija

	COVID-19	Sąlygos	Alergija
Labai dažni simptomai	✓	Karščiavimas ir šaltkrėtis	✗
	✓	Kosulys	✓
	✓	Kūno (raumenų, sąnarių) skausmai	✗
	✓	Galvos skausmas	✓
	✓	Mieguitumas, nuovargis	✓
Nebūdingi simptomai	✗	Skonio ir uoslės praradimas	✗
	✗	Dusulys	–
	✗	Gerklės skausmas	✓
Rečiau pasitaikantys	✗	Čiaudulys	✓
	✗	Niežtinčios ar ašarojančios akys	✓
	✗	Užgulusi nosis, sloga	✓

Sezoninės alergijos dažniausiai nesukelia dusulio, nebent Jums nustatyta astma (sukeliama įvairių žiedadulkių)

Parėngta pagal cdc.gov/coronavirus

Jeigu įtariate, kad sergate COVID-19 infekcija – likite namuose, stebėkite simptomus, išsėkitės ir imkitės visų apsauginių priemonių: kosulio, rankų higienos, gerai vėdinkite patalpas.

Jeigu tęsiasi karščiavimas, kosite, kamuoja dusulys, sergate lėtine liga, būtina susisiekti su savo šeimos gydytoju.

www.infocovid.lt

Jaunuoji nuo 14 m. kviečiami dalyvauti ankstyvosios intervencijos programoje

Ankstyvosios intervencijos programa – tai planingų ir sistemingų priemonių visuma, skirta eksperimentuojantiems, nereguliariai vartojantiems psichoaktyviąsias medžiagas nepilnamečiams asmenims nuo 14 m. (vartoja psichoaktyviąsias medžiagas (išskyrus tabaką), bet nėra nuo jų priklausomi, tačiau pasižymi rizikinga elgsena).

Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo ankstyvosios intervencijos programa yra pagrįsta nuostata, kad pastebėjus psichoaktyviąsias medžiagas vartojantį asmenį, svarbu laiku reaguoti, t. y. pasiūlyti jam ankstyvosios intervencijos paslaugas, nukreipti dalyvauti ankstyvosios intervencijos programoje. Jei jaunas žmogus vartoja psichoaktyviąsias medžiagas – tai įspėjimas, kad jam reikia pagalbos formuojant atsakingą požiūrį į minėtų medžiagų vartojimą, dėl to kylantįs neigiamas pasekmes ir tolesnį savo gyvenimą. Vienas iš tokios pagalbos būdų – ankstyvosios intervencijos programa – šių žmonių informavimas bei vietas, kur jie galėtų susiburti ir analizuoti savo psichoaktyviųjų medžiagų vartojimą bei galimus išskylančių problemų sprendimų būdus, suteikimas.

Programos tikslinė grupė yra Prienų rajono nepilnamečiai vaikai nuo 14 metų, kurie dėl psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo pateko į policijos, teismų, mokyklos ar darbovietės akiratį. Galimi ir tokie patiekimo į ankstyvosios intervencijos programą būdai, kaip asmens sveikatos priežiūros specialistų nukreipimas, jauno asmens arba jo tėvų prašymu ir t. t.

Į programą nepriimami asmenys, turintys išreikštą priklausomybės požymį, nes programa nesusieta su priklausomybės ligų gydymu, o tik padeda keisti jaunų asmenų požiūrį į psichoaktyviųjų medžiagų vartojimą.

Programa yra trumpalaikė, ją sudaro pradinis pokalbis ir grupiniai užsiėmimai, kurių bendra trukmė – 8 valandos. Programos dalyvių grupė gali būti sudaryta nuo 6 iki 12 asmenų.

Ankstyvosios intervencijos programą veda Prienų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos specialistai, dalyvavę Narkotikų, tabako ir

alkoholio kontrolės departamento ir Specialiosios pedagogikos ir psichologijos centro organizuotuose mokyimuose.

Paslaugos tikslas – suteikti nepilnamečiams (nuo 14 metų amžiaus), kurie vartoja psichoaktyviąsias medžiagas, t. y. eksperimentuotojams ir nereguliariems psichoaktyviųjų medžiagų vartotojams, ankstyvosios intervencijos paslaugas ir taip užkirsti kelią jauniems asmenims tapti priklausomiems nuo minėtų medžiagų vartojimo.

Asmuo, ketinantis dalyvauti Programoje savanoriškai arba įpareigotas (teismo ar ne teismo tvarka administracinio nusižengimo byla nagrinėjanti institucija (pareigūnas) už Administracinių nusižengimų kodekse numatytus administracinius nusižengimus; savivaldybės administracijos direktorius, kai savivaldybės Prienų rajono savivaldybės administracijos Vaiko gerovės komisijos (toliau – VGK) siūlymu asmeniui yra skirta vaiko minimalios priežiūros priemonė ir kartu įpareigojimas dalyvauti Programoje), registruojasi pats arba jį registruoja jo atstovai pagal įstatymą, atvykę į Prienų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biurą, adresu: Revuonos g. 4, Prienai.

Ankstyvosios intervencijos programos temos:

Pradinis pokalbis; • Užsiėmimas nr. 1 „Susipažinimas, teisiniai aspektai ir žinios apie psichoaktyviųjų medžiagų vartojimą“; • Užsiėmimas nr. 2 „Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo ypatumai ir priklausomybės vystymasis“; • Užsiėmimas nr. 3 „Rizikos ir apsauginiai veiksniai“; • Užsiėmimas nr. 4 „Praktiniai patarimai, kaip keisti psichoaktyviųjų medžiagų vartojimą, galimybės gauti reikiamą pagalbą ir paramą“; • Baigiamasis pokalbis

Dalyvavimas programoje nemokamas ir konfidencialus!

Įsibėgėjant pavasariui, aktyvėja ir erkės

Erkės prabunda vidutinei paros oro temperatūrai pasiekus 5 laipsnius šilumos. Aktyvusis jų periodas paprastai prasideda kovo pabaigoje ir trunka iki lapkričio vidurio ar net gruodžio pradžios. Pavasarij erkės yra itin aktyvios, kadangi po žiemos joms būtina pasimaitinti krauju ir išgyventi.

Šie krauju mintantys parazitai yra pavojingi žmonėms ir gyvūnams, nes platina infekcines ligas. Dažniausios erkių žmonėms platinamos ligos – erkinis encefalitas ir Laimo liga. Jos gali sukelti rimtus sveikatos sutrikimus, todėl svarbu tinkamai rūpintis savo sveikata ir imtis visų galimų prevencijos priemonių.

Lietuva, Latvija ir Estija – Europos Sąjungos šalys, kuriose rizika užsikrėsti erkių platinamomis ligomis yra viena didžiausių. Dėl palankaus klimato ir gamtinių sąlygų erkės Lietuvoje išlieka gyvybingos nuo ankstyvo pavasario iki vėlyvo rudens, o jų platinamos ligos žmonėms sukelia itin sunkius sveikatos sutrikimus. Žmogus erkių platinamomis ligomis dažniausiai užsikrečia įsisiurbus sukėlėjais infekuotai erkei, tačiau erkinio encefalitu galima užsikrėsti ir vartojant nepasterizuotą, erkinio encefalito virusu infekuotą ožkų ir karvių pieną bei jo produktus.

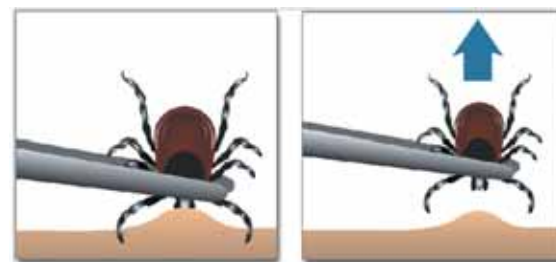
Erkinis encefalitas

Erkinis encefalitas – tai sunki virusinė liga, sukeliamą erkinio encefalito viruso, pažeidžiantį galvos smegenis, jų dangalus ar periferinius nervus. Erkinis encefalitas yra viena iš svarbiausių virusinių žmogaus centrinės nervų sistemos infekcijų, kuriai būdingi liekamieji reiškiniai, kartais sukeliantys neįgalumą. Simptomai neretai būna panašūs į gripo – liga prasideda staiga, pakyla aukšta temperatūra, gali skaudėti galvą, sąnarius, pečius, kai kuriais atvejais gali pradėti krėsti šaltis, pykinti, prasidėti viduriavimas.

Žmogus nuo erkinio encefalito gydomas tik simp-

Efektyviausios erkių platinamų ligų profilaktikos priemonės yra:

- Vakcinacija (visiems Lietuvos gyventojams reikėtų pasiskiepyti nuo erkinio encefalito, nes gyvename endeminėje zonoje). Vakcinacijos patikimumas siekia 98 proc., vaikus galima skiepyti nuo metų. Skiepijama tris kartus, esant poreikiui, galima pasirinkti greitesnę skiepijimo schemą, todėl šiuo metu skiepytis tikrai verta ir rekomenduojama.
- Erkių gausą mažinančios priemonės – tinkama aplinkos priežiūra, sudarant nepalankias sąlygas erkių gyvenimui ir vystymuisi.
- Individualios apsaugos priemonės: tinkami drabužiai ir repelentai. Einant į mišką rekomenduojama apsirengti šviesiais drabužiais ilgomis rankovėmis ir kelnėmis. Rankogalių ir kelnų kelnėlių apačia turi būti priglundusi. Galvą rekomenduojama užsidengti skarele ar kepure. Grįžus namo būtina atidžiai apsižiūrėti visą kūną. Vilkėtus drabužius patariama pakabinti saulėje vietoje – sausoje ir šviesioje patalpoje erkės išgyvena labai trumpai.

tomaiškai – vaistais, sumažinančiais ligos požymius. Specifinio gydymo, nukreipto prieš ligos sukėlėją, nėra. Žmonės, persirgę erkinio encefalitu, įgyja imunitetą šiai ligai. Maždaug trečdalis žmonių, persirgusių erkinio encefalitu, ne visiškai pasveiksta. Dažniausi liekamieji reiškiniai: negalėjimas susikaupti, miego sutrikimai, nuolatiniai galvos skausmai, padidėjęs jautrumas, elgesio pokyčiai. Rečiau – paralyžius.

Laimo liga

Laimo ligos būdingiausias požymis – po 7-14 dienų atsirandanti odoje (erkės įsisiurbimo vietoje) viena ar net kelios raudonos arba elipsės formos ryškiai kraštais dėmės. Jų vietoje oda gali būti jautri, ją palietus jaučiama šiluma. Per kelias dienas paraudimas gali išplisti iki 5 cm diametro ir daugiau. Vėliau šis paraudimas gali pranykti, bet liga progresuoja toliau. Gali prasidėti kiti požymiai: galvos skausmai, ankstyvas nuovargis, nerimas. Vėlesnė ligos stadijose – gali pasireikšti nervų sistemos pažeidimų, sąnarių, raumenų, akių, širdies pažeidimų. Negydoma Laimo liga gali tapti lėtine, vis labiau pažeidama smegenis, nervus, širdį, sąnarius. Tačiau pasireikšti gali ne visi minėti simptomai. Dažniausiai jų būna tik vienas kitas (atsirasti jie gali ne vienu metu), kartais tik vienas, bet ryškus. Laimo liga gydoma antibiotikais, vakcinos jai nėra. Labai greitai pašalinus erkę, sumažėja tikimybė užsikrėsti šia liga, kadangi Laimo ligos sukėlėjas dauginasi labai lėtai.

Pastebėjus įsisiurbusią erkę reikia kuo greičiau ją pašalinti. Prieš traukiant erkę negalima naudoti jokių riebalų ir kitų medžiagų, kadangi tai tik suintensyvina erkės mitybą. Traukiant erkę pincetu, jos nereikia sukoti į visas puses, erkę ištraukti reikia staigiu judesiu. Pašalinus erkę, įkandimo vietą reikia dezinfekuoti. Ištrauktos erkės neverta vežti į laboratoriją tyrimams, kadangi efektyvių prevencinių priemonių, galinčių padėti apsaugoti, jei erkė buvo infekuota, nėra.

Pamokos-praktiniai užsiėmimai

„Asmens higiena“

Skriaudžių pagrindinės mokyklos ikimokyklinio bei priešmokyklinio ugdymo grupės vaikai dalyvavo visuomenės sveikatos specialistės rengtuose praktiniuose užsiėmimuose „Asmens higiena“.

Vaikai žiūrėjo filmukus apie taisyklingą dantų priežiūrą bei patys išbandė igūdžius valant dantis muliažui – drakonui. Kartu su visuomenės sveikatos specialiste vaikai mokėsi tinkamai plauti rankas, atliko įdomius tinkamas

rankų higienos eksperimentus. Užsiėmimų pabaigoje visi užduotis atlikę dalyviai gavo dovanėles.

„Emocinė būklė karantino metu“

Prienu „Žiburio“ gimnazijos I kl. (9 kl.) mokiniai dalyvavo visuomenės sveikatos specialistės rengtoje paskaitoje „Emocinė būklė karantino metu“.

Paskaitos metu mokiniai aptarė, kokie veiksniai gali daryti įtaką emocinei būklei, kaip atpažinti pasikeitusią savo ar artimųjų, draugų emocinę būklę ir kaip galima padėti sau jaustis geriau. Gimnazistai kartu su visuomenės sveikatos specialiste diskutavo apie tai, kokios priežastys gali trukdyti pritaikyti emocinei būklei gerinti skirtas rekomendacijas, dalinosi savo patirtimi ir pastebėjimais.

„Emocijų pažinimas“

Skriaudžių pagrindinės mokyklos ikimokyklinio bei priešmokyklinio ugdymo grupės vaikai dalyvavo visuomenės sveikatos specialistės rengtuose praktiniuose užsiėmimuose „Emocijų pažinimas“.

Pamokoje vaikai mokėsi atpažinti jiems kylančias emocijas, papasakoti apie savo būseną ir tinkamai reaguoti įvairiose situacijose. Užsiėmimo metu vaikai žiūrėjo filmukus apie konfliktų valdymą, atliko smagias užduoteles. Kartu su visuomenės sveikatos specialiste mokėsi atlikti kvėpavimo pratimus, kurie gali padėti nusiraminti jaučiant pyktį, nerimą ar liūdesį.

„Spalvoti daržo ir sodo vitaminai“

Balandžio 9 d. ir 15 d. Prienu r. Skriaudžių pagrindinės mokyklos ikimokyklinio ugdymo grupės vaikai dalyvavo visuomenės sveikatos specialistės rengtoje praktinėje pamokoje „Spalvoti daržo ir sodo vitaminai“.

Vaikai mokėsi atskirti ir įvardinti vaisius bei daržoves, žiūrėjo filmukus apie sveiką mitybą. Kartu su visuomenės sveikatos specialiste vaikai nagrinėjo sveiko maisto piramidę, patys mokėsi ją sudėlioti ir paaiškinti, kokie maisto produktai teikia naudą žmogaus mitybai. Pasitelkdami visuomenės sveikatos biuro rekvizitus vaikai mokėsi atskirti sveikus maisto produktus pasitelkiant aktyvias fizines veiklas, naudojant mitybos šviesoforą. Užsiėmimo pabaigoje vaikai atliko praktinį sveikos mitybos užsiėmimą – kartu su visuomenės sveikatos specialiste gamino vaisių salotas.

„Vandens nauda žmogaus organizmui“

Balandžio 19 ir 22 d. Prienu „Revuonos“ pagrindinės mokyklos 7 a, 9 a ir 10 b klasių mokiniai dalyvavo „Kahoot“ protų mūšiuose „Vandens nauda žmogaus organizmui“.

Protų mūšių dalyviai pasitikrino savo žinias apie tai, kiek gali žmogus gyventi be vandens, kodėl vanduo toks svarbus mūsų organizmui, sužinojo apie vandens išteklius mūsų planetoje, taip pat problemas, su kuriomis susiduria besivystančios šalys, bei buvo pakviesti atsakingai vartoti vandenį. Greičiausiai ir teisingiausiai atsakiusieji į klausimus buvo apdovanoti atminimo dovanėlėmis.

Parengė visuomenės sveikatos specialistė Eglė Orechovienė

Šeštakai sužinojo apie lytinio brendimo ypatumus ankstyvoje paauglystėje

Balandžio 19 ir 22 d. Prienu „Revuonos“ pagrindinės mokyklos 6 klasių mokiniams vyko nuotolinės pamokos „Lytinio brendimo ypatumai ankstyvoje paauglystėje“.

Pamokų tikslas – supažindinti mokinius su žmogaus organizme vykstančiais fiziologiniais ir psichologiniais pokyčiais, juos išaiškinti ir suteikti žinių, kaip su šiais pasikeitimais gyventi.

Parengė visuomenės sveikatos specialistė Eglė Orechovienė

„Judėk laisvai“

Prienu r. Vieverių Tomo Žilinsko gimnazijoje visuomenės sveikatos specialistė, vykdanči sveikatos priežiūrą mokykloje, karantino metu, kai visa mokykla mokėsi nuotoliniu būdu, organizavo konkursą „Judėk laisvai“.

Konkurse galėjo dalyvauti ir maži, ir vyresni. Konkursas buvo paskelbtas per elektroninį dienyną, skatinant vaikų fizinį aktyvumą, norint, kad vaikai praleistų kuo mažiau laiko prie kompiuterio.

Mokinių buvo prašoma pasirinkti mėgstamą dainą ir pagal ją sušokti norimą šokį bei atsiųsti vaizdo įrašą visuomenės sveikatos specialistei. Mokiniai savo ruožtu rinkosi, vieni šoko pagal pasiūlytą „The Roop – On fire“, kiti pasirinko savo dainas bei šokį. Tokie ir panašaus pobūdžio konkursai ne tik paskatina mokinius aktyviai leisti laiką, tačiau ir gerina jų nuotaiką. Po konkurso visi mokiniai buvo apdovanoti prizais.

KVIEČIAME | NUOTOLINIŲ PASKAITŲ CIKLĄ

GEGUŽĖS 3 D. | 18:00 val.

„NORĖTUMĖTE, KAD VAIKAS UŽAUGĖS JUMS PADĖKOTŲ? PRADĖK RŪPINTIS JO BURNOS HIGIENA NUO KŪDIKYSTĖS“

Užsiėmimas skirtas tėvams auginantiems vaikus

GEGUŽĖS 10 D. | 18:00 val.

„GRAŽI ŠYPSENA JŪSŲ VIZITINĖ KORTELĖ“

Užsiėmimas skirtas suaugusiems

GEGUŽĖS 17 D. | 18:00 val.

„BURNOS HIGIENOS YPATUMAI TURINTIEMS ORTODONTINIŲ KONSTRUKCIJŲ“

Užsiėmimai vyko nuotoliniu būdu. Būtina išankstinė registracija: prienai.vs.biuras@gmail.com

Išsamesnė informacija teikiama: (8 319) 54 427 (8 678) 79 995

Lektore
Laura Svylinskienė
Burnos Higienistė, Darbo patirtis odontologijos srityje 10 m., 2,5 m. stažavimą suaugusiųjų, išskirtinai krygtas vaikų burnos higienai

Kaip atpažinti Parkinsono ligą?

(Atkelta iš 3 p.)

Gydymas

Parkinsono liga gydoma vaistais, taip pat egzistuoja pagalbiniai chirurginiai gydymo metodai, taikomos fizioterapinės priemonės.

• Vaistai skiriami tuomet, kai simptomai pradeda trukdyti ligonio darbinei ar kasdieniškai veiklai, t.y. trikdo asmens funkcinių pajėgumą. Nuolat atsiranda naujų vaistų PL gydyti. Kadangi svarbiausias ligos išsivystymo mechanizmas – dopamino stoka, gydymo standartas yra vaistai, kurie šią stoką bent iš dalies kompensuoja.

• Funkciniam pajėgumui išlaikyti svarbi fizioterapija, kineziterapija, nuolatiniai fiziniai pratimai,

masažas, logopedinė terapija. Kineziterapija padeda kontroliuoti drebulį, mėšlungį ir sąnarių sustingimą. Be to, dažnas fizinis krūvis pagerina paciento gyvenimo kokybę ir psichinę būklę.

• Chirurginis gydymas siūlomas tuomet, kai simptomai mažai reaguoja į gydymą vaistais.

Įdomu!

Tyrimais yra įrodyta, kad asmenims, reguliariai gėrusiems po du puodelius kavos per dieną, 25 proc. rečiau išsivystė PL. Kofeinas padeda ir jau sergantiems PL. Geriantiems kavą ši medžiaga padeda kontroliuoti ligos simptomus. Tačiau nereikia nuolat gerti kavą ir dar dideliais kiekiais, siekiant išvengti susirgimo.

Prienu r. savivaldybės visuomenės sveikatos biurui reikalingas visuomenės sveikatos specialistas, vykdančis sveikatos priežiūrą mokykloje

Kvalifikaciniai reikalavimai: • turėti aukštąjį universitetinį biomedicinos mokslo studijų srities visuomenės sveikatos krypties išsilavinimo bakalaurą laipsnį ar jam prilygintą išsilavinimą (medicinos felčerio, felčerio-laboranto, sanitarijos felčerio, higienos felčerio, higienisto (išskyrus burnos higienisto), felčerio, vaikų įstaigų medicinos sesers, medicinos sesers, akušerio, bendrosios praktikos slaugytojo) ir turintis atitinkamos kvalifikacijos diplomą; • dirbęs visuomenės sveikatos priežiūros specialistu, atsakingu už sveikatos priežiūrą ikimokyklinio bei bendrojo lavinimo ugdymo įstaigoje; • išmąnyti LR įstatymus, kitus teisės aktus, reglamentuojančius vaikų sveikatos priežiūrą, sveikatos saugą bei stiprinimą, PSO ir ES strateginio planavimo dokumentus vaikų ir paauglių sveikatos klausimais; • gebėti valdyti, kaupti, sisteminti, apibendrinti informaciją, rengti išvadas; • mokėti dirbti Microsoft Office programiniu paketu; • turėti organizacinių gebėjimų; • sklandžiai dėstyti lietuvių kalba mintis raštu ir žodžiu. Gyvenimo aprašymą (CV) siųskite elektroniniu paštu prienai.vs.biuras@gmail.com Išsamesnė informacija teikiama mob. tel. +370 678 79 994.

PARENGĖ: Prienu rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras

Revuonos g. 4, Prienai, Telefonas/faksas (8 319) 544 27, Mobilusis telefonas 8 678 79 995, El. paštas prienai.vs.biuras@gmail.com Internetė: <http://www.vsbprienai.lt> <http://www.facebook.com/prienuvsb/>

INFORMACIJĄ RINKO:

Direktorė **Iona Lenciauskiene**
Mobilusis telefonas 8 678 79 994,
Visuomenės sveikatos specialistė,
vykdanti visuomenės sveikatos stebėseną, **Birutė Vitkauskaitė**
Visuomenės sveikatos specialistė,
vykdanti visuomenės sveikatos stiprinimą, **Asta Gataveckienė**
Visuomenės sveikatos specialistė,
vykdanti visuomenės sveikatos stiprinimą, **Rolanda Rainytė**

Visuomenės sveikatos specialistai mokyklose:

Visuomenės sveikatos specialistė, vykdanči visuomenės sveikatos priežiūrą mokykloje, lopšelyje-darželyje „Pasaka“, lopšelyje-darželyje „Saulutė“, lopšelyje-darželyje „Gintarėlis“, **Monika Treigė**

Visuomenės sveikatos specialistė, vykdanči visuomenės sveikatos priežiūrą mokykloje, „Ažuolo“ progimnazijoje, Naujosios Ūtos daugiafunkciame centre, **Ašmintos daugiafunkciame centre, Vaida Lazauskienė**

Visuomenės sveikatos specialistė, vykdanči visuomenės sveikatos priežiūrą mokykloje, Veiverių Tomo Žilinsko gimnazijoje, Šilavoto pagrindinėje mokykloje, **Radvilė Želvytė**

Visuomenės sveikatos specialistė, vykdanči visuomenės sveikatos priežiūrą mokykloje, Balbieriškio pagrindinėje mokykloje, Išlauro pagrindinėje mokykloje, Pakuonio pagrindinėje mokykloje, **Gintarė Meškauskė**

Visuomenės sveikatos specialistė, vykdanči visuomenės sveikatos priežiūrą mokykloje, „Revuonos“ pagrindinėje mokykloje, Jiezno gimnazijoje, **Eglė Orechovienė**

Visuomenės sveikatos specialistė, vykdanči visuomenės sveikatos priežiūrą mokykloje. „Žiburio“ gimnazijoje, Skriaudžių pagrindinėje mokykloje **Dovilė Vyšniauskaitė**

Amžinąjį atilsį...

Skausmo ir liūdesio valandą dėl mylimo Tėvelio Vidmanto JUODŽIUKYNO mirties nuoširdžiai užjaučiame sūnus Raimundą ir Evaldą.

UAB „Arborator“ darbuotojai

SIŪLO DARBA

Viešbučiui-restoranui Birštone reikalinga: kambarinė-valytoja, barmenė-padavėja, apmokome dirbti. CV galima siųsti el.paštu: pusynebirstone@gmail.com Tel. 8 687 53 756.

Senelių slaugos namams „Smiltelė“, esantiems Putriškių k., Prienų r., ieškome slaugytojos padėjėjo(-os). Reikalingas atsakingas žmogus, nebijantis darbo. Darbas su slaugomais ligoniais, jų kasdienė priežiūra. Pageidautina, kad kandidatas vairuotų, kuro išlaidas apmokame. Daugiau informacijos tel. 8 686 60 918.

Reikalingas keturviečio automobilvežio vairuotojas. Darbas Europos šalyse. Tel. 8 685 08 470.

Reikalingi darbininkai karkasinių namų, fasadų, gipskartonio darbams ir ekskavatorininkas. Darbas komandiruočių principu (12 Eur/val.). Tel. +370 699 97 333.

Reikalingi elektros įrenginių montuotojai

Renkama 4 asmenų brigada darbui Vilniuje. Darbo laikas (I-V), suteikiamas apgyvendinimas. Daugiau informacijos telefonu +370 609 14 948.

Įmonėje reikalingi darbuotojai:

Mašinistas operatorius

Atlyginimas į rankas nuo 1100 eurų ir daugiau

Staklininkas, turintis darbo patirties

Atlyginimas į rankas nuo 1000 eurų ir daugiau

Pagalbinis darbininkas

Atlyginimas į rankas nuo 800 eurų ir daugiau

Sargas

Atlyginimas į rankas nuo 550 eurų ir daugiau

Tel. 8 698 46 063 el.paštas: stielciulentpjuve@gmail.com

BALDŲ GAMYBOS ĮMONĖ prie Kauno (LEZ teritorijoje) ieško įvairių sričių gamybos darbuotojų: CNC operatorių, stalių-surinkėjų, medienos šlifutojų, suvirintojų, metalo poliruotojų, šaltkalvių, frezuotojų, dažytojų, pagalbinių darbuotojų, skambinkite tel.: +370 655 51537 arba +370 655 44 295.

JUODELIAI SAMDO!!!

Medienos perdirbimo įmonė UAB „Juodeliai“ darbui Marijampolės gamybiniame padalinyje (Medeinos g. 3, Nendrinėškis k., Marijampolės sav.), kviečia prisijungti prie komandos:

Cecho darbuotojus. Siūlome 700 Eur „į rankas“.

Pjovimo staklių operatorius. Siūlome 1100-1500 Eur „į rankas“.

Ekskavatoriaus vairuotojus. Siūlome 1200-1500 Eur „į rankas“.

Autokrautuvo vairuotojus. Siūlome 800-1000 Eur „į rankas“.

Inžinierius-automatikus. Siūlome 900-1500 Eur „į rankas“.

Šaltkalvius-remontininkus. Siūlome 800-1000 Eur „į rankas“.

Darbuotojus vežame autobusu arba kompensuojame kurą (yra papildomų sąlygų). Garantuojame laiku mokamą ir nuo rezultatų priklausantį darbo užmokestį! Skambink ir gauk pasiūlymą tel.: 8 686 34 981, 8 698 41 844.

IVAIRŪS

Ieškoma žemės ūkio paskirties žemės nuomai. Tel. +370 627 99 568.

Dovanoju statybines atliekas – stogo čerpes (dar yra tinkamų naudoti). Išsivežti patiems. Tel. 8 614 78 148.

Pamestą traktoriaus registracijos liudijimą Nr. 0338367 laikyti negaliojančiu.

Informuojame žemės sklypo (kadastr. Nr. 6968/5:201), esančio Ganciūnų k., Prienų r. sav., savininką, kad valstybės įmonės Valstybės žemės fondo matininkas Algis Kabašinskas (kvalifikacijos pažymėjimo Nr. 2M-M-166) 2021-05-04 13.00 val. vykdys žemės sklypo (kadastr. Nr. 6968/5:185), esančio Ganciūnų k., Prienų r. sav., ribų ženklinimo darbus.

Prireikus išsamesnės informacijos, prašome kreiptis į valstybės įmonę Valstybės žemės fondą, adresu: K. Donelaičio g. 33, 44240 Kaunas, el. paštu algis.kabasinskas@vzf.lt arba telefonu 8 675 01 473.

Informuojame žemės sklypo, unikalus Nr. 4400-0342-7550, esančio adresu: Prienų r. sav., Balbieriškio sen., Žydaviškio k., bendraturčius (mirusių bendraturčių įpėdinius), kad parduodame 19750/23950 dalis aukščiau nurodyto Žemės sklypo už 3000 Eur (3000 eurų) kainą. Bendraturčiai (mirusių bendraturčių įpėdiniai), norintys pirkti minėtą turtą, per 30 (trisdešimt) kalendorinių dienų nuo šio skelbimo publikavimo dienos galite kreiptis tel.: (8 319) 60 599, 8 659 92 503, Nepareiškus noro, turtas bus parduotas kitiems asmenims.

Dėl žemės sklypo ribų ženklinimo

Informuojame žemės sklypą, esančių Prienų r. sav., Stakliškių k. savininkus, kad UAB „Projektita“ 2021-05-12 14:00 val. vykdys žemės sklypo 6953/0004:0089 ribų ženklinimą. Kviečiame dalyvauti ribų nustatyme.

Kontaktinė informacija: projektita@gmail.com, tel. +370 600 66 692, matavimus vykdo matininkas Tomas Juozapavičius

„Gyvenimo“ redakcijoje priimami skelbimai ir į Alytaus, Marijampolės ir Vilkaviškio miestų ir rajonų laikraščius.

PERKA

Įvairios prekės

Perkame įvairių markių automobilius, motociklus bei kitas transporto priemones nuo 100 iki 5000 Eur. Gali būti su defektais, po eismo įvykių. Pasiimame patys, atsiskaitymas ir dokumentų tvarkymas iš karto pardavimo vietoje. Tel. 8 670 04 685.

Įmonė perka naudotus automobilius. Gali būti be techninės apžiūros, nevažiuojantys, išregistruoti. Siūlykite visus variantus telefonu 8 607 67 679.

Nekilnojamas turtas

Brangiai perku mišką, gali būti su bendrasavininkais, sutvarkau dokumentus. Tel. 8 644 55 355.

Perkame namą arba sodybą Prienuose, Stakliškėse ar aplink. Mokėjime iki 25 tūkst. Tel. 8 602 37 583.

agoras
PERKA
KARVES, BULIUS, TELYČIAS
Tel.: 8 620 25 152,
8 800 08 801
ATSISKAITOME IŠ KARTO!
Pagal skerdeną ir gyvą svorį. Brangiai mėsinius.

PARDUODA

Kietas kuras

Parduoda MALKAS, supjautas kaladėlėmis, rąstukais. Skubiai, nemokamai pristato jums patogiu laiku. Tel. 8 672 51 171.

Parduodame įvairias malkas. Skaldytos, kaladėlėmis, rąsteliais. Tel. 8 614 97 744.

Nekilnojamas turtas

Jiezno miesto centre parduoda butą. Gera vieta. Tel. (8 319) 57 481.

Parduodamas 6 a sodo sklypas s/b „Sodžius“, Prienai. Tel. 8 680 31 840.

PASLAUGOS

Liejame pamatus, betonuojame. Montuojame gipso kartoną, glaistome, dažome, kalame dailylentes, dedame visų tipų grindis, klojame plyteles, atliekame santechnikos darbus, elektros instaliacijos darbai, klojame trinkeles, lankstome skardas. Tel. 8 600 96 399.

Šlifuojame, dedame ir lakuojame parketą, dengiame stogus, skardiname, lankstome, šiltiname ir dažome namų fasadus. Kasame pamatus, mūrijame, tinkuojame, betonuojame, montuojame tvorą, langus, duris, atliekame langų apdailą, griovimo darbus. Statome karkasinius namus. Tel. 8 620 85350.

Nebrangiai atvežame sijotą kokybišką juodžemį, maišytą su kompostu. Vežamas kiekis – nuo 4 iki 9 kub.m. Tel. 8 609 66 753.

VISI SANTECHNIKOS DARBAI: šildymo, vandentiekio, kanalizacijos, dujinių vanduo-oras katilinių įrengimas. Komplektuojame kokybiškas santechnikos medžiagas su nuolaidomis. Tel. 8 640 39 204.

Nusikaltimai nelaimės

Smurtas. Balandžio 21 d. apie 17 val. Prienų r., Strielčių k., gyvenamojo namo kieme, konflikto metu neblaivus (2.14 prom. alkoholio) vyras (g. 1993 m.) smurtavo prieš kitą neblaivų (2.40 prom. alkoholio) vyrą (g. 1972 m.). Įvykio aplinkybes aiškinasi policija.

Balandžio 23 d. Apie 19:20 val. Prienuose konflikto metu vyras, gim. 1958 m., blaivus, ir kitas blaivus 2001 m. g. vyras vienas kitam sudavė rankomis smūgius į įvairias kūno vietas.
Vairavo neblaivūs vairuotojai. Balandžio 24 d. apie 13:35 val. Prienų r., kelio nr. 1901 Vaisvydava-

Gyvuliai, gyvūnai

Įmonė brangiai perka galvijus, atsiskaito iš karto. Išsivežame.

Tel.: 8 686 54 826, 8 684 40 534

UAB „GALVIJŲ EKSPORTAS“ – įvairius pienu girdomus buliukus ir telyčaites, taip pat „Belgus“. Moka 6 ir 21 proc. PVM. Sveria el. svarstyklėmis. Pasiima patys. Tel. 8 612 34 503.

Įmonė perka galvijus geromis kainomis. Tel. 8 613 79 515.

Gyvuliai, gyvūnai

Parduodu šviežiapienę karvę. Veršiavosi kovo 15 d. Kaina – sutartinė. Tel. 8 609 07 656.

Įvairios prekės

Ūkininkas parduoda:

- Įvairius grūdus. Grūdus malame, traiškome ir granuliuojame.
- Daugiametį žolių sėklas.

Tel. 8 685 60 452.

Parduoda kiaulių skerdieną puselėmis: lietuviška svilinta – 2,85 Eur/kg, lenkiška – 2,65 Eur/kg. Atveža. Tel. 8 607 12 690.

Naminiai sviestiniai šakočiai Jūsų šventėms! Tik iš natūralių lietuviškų produktų, pagal senolių receptą. Svoris nuo 100 g iki 5 kg. Siunčiame į Lietuvos miestus ir užsienio šalis. Tel. 8 650 43 159. (Adresas: Revuonos g. 48, Prienai).

um
UTENOS MĖSA
BRANGIAI PERKA GALVIJUS
8 620 33544
Moka iš karto!

BRANGIAI PERKA
veršelius ir didelius mėsinius galvijus.
Tel. (8 634) 23551.

PERKA GALVIJUS
KARVES, TELYČIAS, BULIUS
PAGAL SKERDENAS ARBA GYVĄ SVORĮ. SVERIA, MOKA IŠ KARTO, PAIMĄ PATYS.
Tel.: (8-614)93124

ŠILTNAMIAI. Parduodu įvairaus dydžio šiltnamius. Nemokamas pristatymas. Suteikiu garantiją. Tel. 8 608 90 070.

Parduodu plienines lėkštes BDT-3, „Nordstern“ grūdų sėjimą (3 ir 4 metrų pločio). Tel. 8 630 93 471.

Parduodamos malkos

Kietųjų arba minkštųjų lapuočių – paruoštos arba dvimetris. Miškininko kokybės kontrolė ir atvežimas. Perkant daugiau – mokate mažiau. Senjorams – papildoma nuolaida.

Karantino metu dirbame!

Tel. 8 621 24 644.

PASLAUGOS

DURYS – PER 3 DIENAS!

GAMINU DURIS – ypatingai šiltas, saugias nuosaviems namams, ūkiniams pastatams ir rūsiams. Dirbam ir karantino metu. Tel.: 8 653 93 193.

Kaminų įdėklai: gaminimas, montavimas. Kaminų valymas. Tel. 8 645 87 304.

Gaminame betoną, kalkinį skiedinį, šulinio žiedus (nuo 0,7 iki 3 m), įvairią gelžbetoninę produkciją. Vežame žvyrą, smėlį. Atliekame metalo tekinimo ir suvirinimo darbus. Tel. 8 687 95 399.

Skardinimo darbai, kraigai, vėjinės, pakalimai ir t. t. Montuojame „Cedral“. Dengiame stogus. PATIRTIS. KOKYBĖ. Tel. 8 636 94 394.

Šalčio meistras! Taiso šaldytuvus, šaldiklius. Atvyksta į namus, suteikia garantiją. Tel. 8 622 02 208.

Piliuona- Pakuonis- Pabališkiai 25 km buvo sustabdytas automobilis „Nissan X-Trail“, kurį vairavo neblaivus vyras, gim. 1964 m., nustatytas 1,55 prom. girtumas.

Balandžio 25 d. apie 16 val. 40 min. Prienų r., Stakliškių k., patikrinimui sustabdytas automobilis „Audi 80“, paaiškėjo, kad jį vairavo neblaivus (2.00 prom. alkoholio) vyras (g. 1957 m.). Įvykis tiriamas.

Rastas šautuvas. Balandžio 25 d. Prienų m., gyvenamojo namo, priklausančio vyrui, gim. 1996 m., kambaryje rastas nelegaliai laikomas vienavamzdžio lygiavamzdis šautuvas.

Degė automobilis... Balandžio 24 d. 01:36 val. pranešta, jog Prienų r. sav., Balbieriškio sen., Išmanų k., Prienų plente, dega automobilis. Atvira liepsna degė lengvasis automobilis „Audi A4“ (2003 m.). Sudegė automobilio degios detalės. Sulaukta evakuatoriaus, nušluota kelio danga.

Savivarčio sunkežavimo paslaugos.

Atvežame: žvyrą, smėlį, skalda, statybines medžiagas, medieną, atraizas ir kitus krovinius. Telefonas 8 675 78 390.

Vežame žvyrą, smėlį, skalda, juodžemį ir kitus birius krovinius. Ekskavatoriaus paslaugos – 7 t. Tel. 8 690 66 155.

Dažome medinius namus, fasadus, stogus savo ir užsakovo medžiagomis. PATIRTIS. KOKYBĖ. Tel. 8 636 94 394.

Iškalame rades, liejame pamatus, gaminame paminklus. Tel. 8 648 81 663.

Automatinių skalbimo mašinų, el. viryklių, indaplovių remontas, prijungimas. Atvykstate į namus. Dirbame ir savaitgaliais, suteikiame garantiją. Tel. 8 645 04 370.

SIENŲ ŠILTINIMAS
užpildant oro tarpus
1m² kaina nuo 1,40 Eur
Tel. 8 675 7 73 23

...ir kamine suodžiai. Balandžio 25 d. 17:02 val. gautas pranešimas, kad Prienų r. sav., Jiezno sen., Dukurmonių k., Piliakalnio g., dega kaminas. Atvykus ugniagesiams kamine degė suodžiai. Namas 8x7 m, 1 a., mūrinis, dengtas šiferiu. Pabudėta, kol išdegė suodžiai.

Parengta pagal Alytaus apskrities VPK ir Kauno PGV pirmines informacijas

Karo topografas, pulkininkas Antanas Krikščiūnas: jis vadovavo Lietuvos sienos demarkavimo darbams

(Atkelta iš 2 p.)

didelio (2,5 m) nesutapimo kaltininkus, kuriais pasirodė beesantys vokiečiai. Didelį Lietuvos trianguliacijos matavimų tikslumą patvirtino ir Baltijos grandinės išlyginimas, parodęs, jog šie matavimai tikslumu pranoksta daugelio šalių matavimų rezultatus. Lietuvos 1 eilės trianguliacijos tinklas – tai klasikinis darbas, kurio rezultatų kokybė siekia naudotų matavimo metodų ir prietaisų galimybių ribas“.

(S. Kazakevičius, E. Petrušytė, J. Stepanovienė, „Lietuvos teritorijos trianguliacijos tinklai. Istorija ir dabartis“, Geodezija ir Kartografija, 1997).

A. Krikščiūnas ilgą laiką buvo Baltijos jūros baseino šalių geodezinių komisijų ir tarptautinės geodezininkų sąjungos narys, kaip pranešas dalyvavo geodezijos mokslo konferencijose įvairiose šalyse. 1938 m. buvo išrinktas Tarptautinės geodezininkų sąjungos viceprezidentu.

Jo vadovaujama kariuomenės Topografijos skyriui prisidėdant 1929 m. Kaune, I forto teritorijoje, Krašto apsaugos ministerija, bendradarbiaudama su Lietuvos universitetu bei astronomu B. Kodačiu, įsteigė tikslias koordinatas turinčią astronomijos observatoriją, kuri buvo reikalinga atliekant astronominius matavimus keliuose Baltijos grandinės punktuose. Nors astronomijos observatorija veikė Vilniuje, sostinė tuo metu buvo okupuota lenkų.

B. Kodačis savo prisiminimuose itin gerai atsiliepė apie Topografijos skyriaus viršininką Antaną Krikščiūną ir jo paramą: „Pasirodė, kad šio Skyriaus viršininkas yra didelis astronomijos draugas ir giliai mokslingas asmuo. (...) jis suprato, kad astronomija yra galinga šios kultūros elevacijos sritis, kurią dėl to būtina reikia ugdyti. Šią kryptimi eidamas Karo topografijos skyrius mūsų astronomams ir padėjo kurti observatorijas. Eventualiai galimiems nesusipratimams ir iš jų išdygstantiems paaiškinimams bei pasiaiškinimams vengti reikia pasakyti, kad Karo topografijos pareigūnai, pirmoje eilėje jo vir-

Antano Krikščiūno šeima: iš kairės: sūnus Jurgis (būsimas partizanas Rimvydas), žmona Marija, Antanas Krikščiūnas, dukterys Aldona ir Elvyra.

šininkas, žinoma, negalėjo išeiti iš savo kompetencijos ribų, kurias jiems užbrėžė Skyriaus darbas. Bet pasirodė, kad ir visai neišeidamas iš šitų ribų, Skyrius galėjo daug padėti astronomijai. Jo dėka visų pirmą astronomija pas mus gavo sklypą, kuriame ji galėjo bent jaustis namie“.

(Interneto prieiga: http://www.elibrary.lt/resursai/leidiniai/Mokslotyros_institutas/Sugyzyusio_lietuviu_gyvenimas/128-199.pdf).

Topografijos skyriaus viršininkas Antanas Krikščiūnas dėjo pastangas, kad Lietuvos kariuomenė būtų aprūpinta lietuviškais žemėlapiais. 1925 m. išleido pirmąjį lietuvišką topografijos žemėlapi. Iki tol žemėlapiai buvo kopijuojami ranka ir spausdinami šapirografu, jie buvo netikslūs, nes neretai dėl skubos mažesni keliai, miškeliai, vienkiemiai net nebuvo pažymimi. A. Krikščiūnas labai rūpinosi ir savo vadovaujamo skyriaus stiprinimu kvalifikuotais specialistais. Jo pastangomis nuo 1930 m. topografai pradėti rengti ir Vytauto Didžiojo karininkų kursuose. Juose dėstyta geodezija, astronomija ir sferinė trigonometrija, aukštoji matematika, braižyba, optiniai prietaisai, karo geografiija ir kt.

A. Krikščiūnas topografijos kur-

so paskaitas, rašė straipsnius lietuviškoje spaudoje. 1937–1938 m. redagavo „Kariuomenės štabo Karo topografijos skyriaus metraštį“, 1934 m. parengė ir išleido pirmąjį lietuvišką topografijos vadovėlį (labai tikėtina, kad pats jam nupiešė ir iliustracijas), dėstė Kauno karo mokykloje, Vytauto Didžiojo aukštesniuose karininkų kursuose, Kėdainių aukštesniojoje mokykloje. 1931 m. A. Krikščiūnui buvo suteiktas pulkininko leitenanto, o 1935 m. – pulkininko laipsnis.

Antanas Kučingis, pradėjęs mokytis dainavimo, liko tarnauti kariuomenėje ir buvo paskirtas į kariuomenės štabo topografijos skyrių. Jis topografijos mokėsi pas geodezijos inžinierių A. Krikščiūną. Viename laiške savo žmonai A. Kučingis skundėsi, kad kapitonas A. Krikščiūnas užvažiavęs kartu su ponu Rantenu „patikrino ir rado didžiulį klaidą, kurios aš pats niekuomet nesitikėjau. Taigi tą visą dieną prisiejo daryti naujai užkirtimus ir vakarop patyriau nerįšį apie pusantro šimto metrų.“

(„Antano Kučingio laiškas žmonai Magdelenai“, in: doc. dr. O. Narbutienė, „Antanas Kučingis“, Vilnius: Valsitybinis leidybos centras, 1993, p. 98-99).

A. Kučingis prisiminė, kad A. Krikš-

čiūnas mėgo teatrą bei meną. „Mano viršininkas inžinierius Krikščiūnas, didelio išsilavinimo žmogus, matematikas, didelis meno gerbėjas, labai domėjosi mūsų literatūra, lankė parodas ir, žinoma, operos ir dramos spektaklius. Sakydavo skyriaus bendradarbiams – einam pažūrėti, kaip ten, scenoje, sekasi mūsų topografui. O paskui labai įdomiai kritikuodavo.“

(Ten pat, p. 17-18).

Kai 1939 m. Sovietų Sąjunga užpuolė Lenkiją ir grąžino Vilniaus kraštą Lietuvai, A. Krikščiūnas vadovavo sienos demarkacijos darbams. Sovietai, okupavę Lietuvą, likvidavo Lietuvos kariuomenę. 1940 m. Antanas Krikščiūnas buvo atleistas iš pareigų kariuomenėje ir paskirtas Kauno aukštesniosios technikos mokyklos direktoriumi. Taip pat jis dirbo VDU Statybos fakulteto geodezijos katedroje, dėstė topografiją. Jam buvo suteiktas geodezijos mokslo daktaro ir docento laipsniai. A. Krikščiūno skaitomų topografijos paskaitų savo laiku yra klausęsi studentai, vėliau tapę garsiais Lietuvos partizanais: Jonas Zemaitis-Vytautas, Juozas Stravinskas-Ziedas, Kardas, Kazimieras Pyplys - Mažytis ir kiti.

A. Krikščiūnas aukštesniajai technikos mokyklai vadovavo 1940 – 1942 m., sunkiu dviejų okupacijų pasikeitimo laikotarpiu, tai stipriai sukrėtė dėstytojų kolektyvą ir mokyklos veiklą, pakirto direktoriaus sveikatą. Antanas Krikščiūnas neti-

kėtai mirė 1942 m. birželio 16 d., eidamas mokyklos direktoriaus pareigas. Jam buvo vos 51-eri. Antanas Krikščiūnas palaidotas Kaune, Panemunės kapinėse šalia kitų Lietuvos kariuomenės kariškių. Kapavietė įtraukta į kultūros paveldo sąrašą.

1928–1931 m. Antano Krikščiūno nuopelnai įvertinti šešiais valstybiniais apdovanojimais, tarp jų – ir Suomijos Baltosios rožės IV laipsnio ordinu.

Antanas Krikščiūnas šeimą sukūrė dar gyvendamas Rusijoje. Jis vedė rusę Mariją Titovą, su ja susilaukė trijų vaikų: Jurgio (1919 m.), Aldonos (2021 m.) ir Elvyros (1925 m.).

1944 m. jo žmona Marija kartu su dukromis Elvyra ir Aldona, pastarosios vyru Stasiu Grigaliūnu, anūku Rimvydu pasitraukė į vakarus, o vėliau išvyko į Kanadą.

Krikščiūnų sūnus Jurgis buvo sučiuptas sovietų, kalintas, kankintas, todėl išėjęs iš kalėjimo įsijungė į Lietuvos partizanų gretas, pasirinkęs Rimvydo slapyvardį. Iš eilinio Dūkų rinktinės kunigaikščio Vaidoto grupės partizano Balbieriškio – N. Ūtos apylinkėse jis tapo partizanų pasiuntiniu vakarams. Kartu su Juozu Lukša-Kestučiu ir kitais partizanais jis kirtė geležinę uždangą per Lenkijos sieną ir nešė žinias į užsienį. Žuvo Lenkijoje, Šlynakiemyje, 1949 m. gruodžio 15 d., palaidotas Suvalkų kapinėse.

Parenė Dalė Lazauskienė

Garsūs vardai, iškalti akmenyje prie Panemunės kapinių vartų. Šiose kapinėse palaidotas ir karo topografas, pulkininkas Antanas Krikščiūnas.

Pirmoji Lietuvos išeivių banga užjūryje ne tik sotesnio kšnio ieškojo...

Šiais laikais svajonių ir galimybių šalimi tituluojamos Jungtinės Amerikos Valstijos lietuvių „viliojo“ ir daugiau nei prieš šimtą metų. Dar XIX a. pab.–XX a. pr. į Ameriką plūstelėjo pirmoji lietuvių emigrantų banga. Skaičiuojama, kad į vadinamąjį užjūrį tuomet pasitraukė apie 90 proc. Lietuvos išeivių. Tiesa, tuomet už Atlanto lietuviai vyko visai ne svajonių pildyti, o bėgo nuo carinės Rusijos priespaudos ir skurdo.

Siekiant atgaivinti to laikmečio vaizdą, pajusti pirmųjų lietuvių, gausiai besikuriančių užjūrio šalyje, rūpesčius, lūkesčius, svajones ir viltis, Nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka parengė Lietuvos kalbos diena skirtą parodą „Pirmoji banga“, kuri šiuo metu eksponuojama Prienu krašto muziejuje. Parodoje eksponuojami Lietuvos nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje sukaupti dokumentai iš Amerikos lietuvių kultūriniam ir visuomeniniam gyvenime aktyviai dalyvavusių Jono Šliūpo, Aleksandro Račkaus, Mato Šalčiaus rankraštinių dokumentų rinkinių, bibliotekos lietuviškų knygų fondo, komentarams panaudoti Lietuvos bibliografijai ir JAV lietuvių istorijai nusipelnusių žmonių Vaclovo Biržiškos, Antano Kučo, Broniaus Ragučio, Alfonso Eidinto tekstai.

Beje, prieniškiai – vieni iš pirmųjų turi galimybę pamatyti ir pajusti, kaip anuomet svečioje šalyje gyveno mūsų protėviai. Ekspozicijoje sudėtinga istorinį laikotarpį mena ir simbolinius medinius lagaminus sutalpinti įvairių organizacijų steigimo ir veiklos dokumentai, kvitai, antspaudai, laiški, nuotraukos, laikraščiai ir išleistos knygos.

Prienu muziejaus edukacinių programų vadovės Emilijos Petrauskaitės teigimu, į Ameriką pasitraukę išeiviai ne tik „geresnės duonos“ ieškojo, bet ir puoselėjo lietuvių, leido knygas, žodynus, būrėsi į paramos grupes.

Vienas pirmųjų lietuviškos spaudos Amerikoje pradininkų buvo tūlas lietuvis Mykolas Tvarauskas. Kaip rašoma viename iš ekspozicijos dokumentų, M. Tvarauskas buvo toks pat, kaip ir kiti – eilinis emi-

grantas – ne koks inteligentas, tačiau iš tuometinių išeivių būrio jis išsiskyrė tuo, kad Tėvynėje mokytojavo pradžios mokykloje, mokėjo lietuvių ir lenkų kalbas, o po 1863 m. sukilimo, kuriame ir pats dalyvavo, atvykęs į Ameriką greitai pramoko ir anglų kalbą. „Jam pirmajam ir buvo galvon atėjusi mintis padėti emigrantams pirmiausia jų skaudžiausioje vietoje, būtent anglų kalbos nemokėjime, dėl ko jiems dažnai tek-

davo imtis tokių darbų, kur dar ir be kalbos mokėjimo galima buvo šiaip taip išsiversti. Pasinaudojęs nedideliu anglų-kalbišku žodyneliu, Tvarauskas jame lenkiškus žodžius pakeitė lietuviškais <...> ir tokiu būdu surašė nedidelį anglų-lietuvių kalbų žodynelį <...> Pats vienas beveik ištisus metus prie to rinkinio dirbęs, jis jį 1875 m. užbaigė, bet jam dar nespėjus savo išspausdintą knygą išspausdinti išgabenti, toji spausdė sudegė <...> Šis nedidelio formato 165 puslapių žodynelis ir buvo lietuviškos knygos pradžia Amerikoje“, – rašoma dokumente. Visgi M. Tvarauskas nepabūgo pirmųjų nesėkmių ir toliau ryžtingai siekė savo tikslo: kiek papildęs išgelbėta nuo gaisro pirmąją medžiagą dalį, 1879 m. Niujorke pradėjo leisti pirmąjį Amerikos lietuvių laikraštį „Gazieta lietuviszka. Rasztas paszwentas del lietuwniku Amerikoje“. Ir nors laikraštis dėl prenumeratorių stokos neišsilaukė nė pusmečio, jam pavyko

pritraukti keletą senesnių emigrantų, kurie sutiko „imtis plunksnos“. Tuomet M. Tvarausko pradėtas darbas tęsė Dominikas Tamošius Bačkauskas ir kiti už Atlanto išvykę lietuviai.

Anot parodos rengėjų, ekonominių ir politinių priežasčių vedini ir „geresnio gyvenimo“ svečioje šalyje ieškoję lietuviai ne tik turėjo galimybę užsidirbti sotesniam kšniui, geresnei pastogei bei melstis gimtąja kalba, tačiau prisidėjo ir prie tautos formavimosi, tautinio išsivadavimo judėjimo, turėjo įtakos krašto kultūrai bei ekonominiam gyvenimui. Besikuriantys laisvoje svečioje šalyje lietuviai ėmėsi aktyvios visuomeninės ir kultūrinės veiklos, būrėsi į draugijas, leido laikraščius ir knygas. XIX a. paskutiniais dešimtmečiais būrėsi į tautines organizacijas, kurių kūrimąsi lėmė ir galimybė padėti vieni kitiems įsikurti, finansinė pagalba ligos ar netekties atveju.

Rimantė Jančauskaitė

Projektą remia

SPAUDOS, RADIO IR TELEVIZIJOS RĒMIMO FONDAS

Tai, kas išaugina...

Gyvenimas

REDAKCIJOS ADRESAS:
Kauno g. 19 A, LT - 59147 Prienai.
El.paštas: info@gyvenimas.info

Leidžia UAB „GYVENIMAS“ (SL 066).
Laikraštis įkurtas 1946 m. gruodžio 7 d.

Redaktorė Ramutė Šimukauskaitė

Internetu skaitykite: www.gyvenimas.info, www.facebook.com/laikrastisgyvenimas

Redakcija: Redaktorė Ramutė Šimukauskaitė - VERSLAS, ŽEMĖS ŪKIS (60523, ramute@gyvenimas.info); SOCIALINĖS PROBLEMOS, ŠVIETIMAS, MEDICINA, TEISĖSAUGA, PASLAUGOS: Dalė Lazauskienė, redaktorės pavaduotoja (60014, dale@gyvenimas.info); APLINKOSAUGA, NEVYRIAUSYBINĖS ORGANIZACIJOS, KULTŪRA, SPORTAS: Rimantė Jančauskaitė, apžvalgininkė (60012, rimante@gyvenimas.info); KOREKTŪRA: Ona Ališauskienė (60015); BUHALTERIJA, SKELBIMAI: Ona Lodienė, Zina Lankevičienė (tel./faksas 60012, zina@gyvenimas.info); kompiuterininkai (maketas@gyvenimas.info). Mob. tel. 8 605 19 327.
Redakcijos nuomonė nebūtinai sutampa su laiškų autorių nuomonėmis. Už skelbimų turinį neatsakome.

remia rubrikas „Kultūra: mūmyste ir šalia mūsų“ (Fondo parama – 10 000 Eur) ir „Tai, kas išaugina...“ (Fondo parama – 12 000 Eur)

Laikraštis išeina trečiadieniais ir šeštadieniais. Ofsetinė spauda. Apimtis – 2 spaudos lankai. Indeksas 67283. Tiražas – 1750 egz. Rinko, maketavo UAB „Gyvenimas“.

Spaudė UAB „Alytaus spaustuvė“, Seirijų g. 17, tel. (8 315) 73786.

ALYTAUS SPAUSTUVĖ